

ISSN 1428/3107

Nr 1/2015

RES ACADEMICAE

Biuletyn Informacyjny
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

AKADEMIA im. JANA DŁUGOSZA
CZYTELNIA
BG
w Częstochowie
33073c

ŚWIĘTO UCZELNI

Fot.: arch.

33073 c

Szanowni Czytelnicy!

Spółeczność Akademii bynajmniej nie próżnowała w końcówce 2014 roku i pierwszych miesiącach 2015. Potwierdzenie tego faktu znajdziecie, Drodzy Czytelnicy, w najnowszym numerze „Res Academicae” nr 1/2015. Jednym z najważniejszych wydarzeń było nadanie trzeciego tytułu *doctora honoris causa* Gerhardowi Wolfowi Fieguthowi. Uroczystość odbyła się podczas Święta Uczelni. Cieszy fakt, że w ubiegłym roku naszej społeczności przybyli nowi doktorzy i doktorzy habilitowani, którzy zostali wypromowani w naszej Uczelni. Każdy awans naukowy to jeszcze jeden atut na drodze ku przekształceniu AJD w uniwersytet. Z kolei 2015 rok przyniósł serię ciekawych konferencji, które miały znaczny wpływ na środowiska nie tylko skupione wokół naszej Uczelni – twierdzom osiemnastowiecznej Europy. Tego typu wydarzenia z reguły znajdują uznanie wśród miłośników przeszłości, którzy swoje zamiłowania traktują jako hobby. W numerze znaleźć można także informacje o licznych sukcesach Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Udało się je odnieść nie tylko w środowisku nauki polskiej, ale również poza granicami Polski. Nie można przemilczeć obchodów 70. lecia AZS-u. Związek przez dziesiątki lat wychował licznych mistrzów, dawał spełnienie i zapewniał rozrywkę tysiącom ludzi. Miło publikować te wspomnienia. Zdajemy sobie jednak sprawę, że z uwagi na kształt pisma jesteśmy w stanie co najwyżej napisać tylko o niektórych, prawdopodobnie najważniejszych sukcesach. Wkrótce nowe, ważne dla społeczności akademickiej wydarzenia. Szczególnie ciekawie zapowiadają się te związane z obchodami 600-lecia urodzin patrona AJD Jana Długosza. Szerzej będziemy o tym informować w numerze 2/2015.

Numer 1/2015 oddajemy do rąk Czytelników u progu rozpoczynających się wakacji. Życzymy więc wszystkim, by okres najbliższych trzech miesięcy obfitował w słońce i był pełen leniwego/twórczego wypoczynku – w zależności od preferencji!

Redakcja

WIZYTA REKTORA AJD W CHINACH

Na zaproszenie Uniwersytetu Yanshan w Qinghuan-gdao (czyt. Czinhuangdao) JM Rektor AJD odbył podróż do Chin (w dn. 9-15 maja). W czasie pobytu spotkał się z władzami trzech uczelni prowincji Hebei: rektorami Environmental Management College of China, prorektorem Yanshan University oraz rektorem Hebei Institute of Foreign Languages. Rezultatem rozmów było ustalenie warunków wymiany studentów i kadry między AJD a ww. uczelniami. Dla studentów AJD studiujących język chiński, sztuki piękne i muzykę otwierają się interesujące możliwości studiowania w Chinach. Chińscy studenci wyrazili zainteresowanie studiowaniem (tylko studia II stopnia) sztuk pięknych, muzyki i filologii obcych oraz studiami doktoranckimi w językach obcych (fizyka, chemia, literatura niemiecka).

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	3
Wizyta Rektora AJD w Chinach	3
Prof. dr Gerhard Wolf Fieguth – doctor honoris causa AJD	4
Medale dla pracowników AJD	5
Kolejne promocje doktorów habilitowanych i doktorów na AJD	6
II Powiatowy Turniej Chemiczny	7
LVI Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym	7
Klub Koleżeński dla nastolatków z autyzmem	8
„M” jak strona mobilna AJD	8
Rola twierdz w wojnach XVIII wieku	9
Twierdza na AJD	10
Seminarium Wydziału Matematyczno- Przyrodniczego	11
Kolejne umowy o współpracy naukowej na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym	12
Doktorantka na wykładzie w Hong-Kongu	12
AJD członkiem Centrum POLINTEGRA	12
Duży sukces Wydziału Matematyczno- Przyrodniczego!	13
Konferencja pracowników socjalnych	14
Akt nominacyjny dla profesor Elżbiety Hurnik	15
Spotkanie z profesorem Grzesiuk	15
PTP na Wydziale Pedagogicznym	16
Nobliści mają słabość do AJD	17
Zbigniew Kalemba (1936-2015)	18
Ryszard Szwed (1939-2015)	19
Kolekcja XIX-wiecznej grafiki prasowej w zbiorach Biblioteki Głównej	20
Cyfrowe identyfikatory DOI	21
VI Akademia w Bibliotece	22
Nasi muzycy nagrodzeni w konkursie w Rużomberku	22
Nowości wydawnicze Wydawnictwa AJD	23
Architekt Coaching	24
Akademicka.txt – miesięcznik dla studentów	25
Międzynarodowe sukcesy studentów AJD Częstochowa!	26
Studenci w Ostrawie	26
Czy będąc niepełnosprawnym, można studiować?	27
Brązowy medal Mistrzostw Europy	27
70-lecie AZS Częstochowa	28

PROF. DR GERHARD WOLF FIEGUTH - DOCTOR HONORIS CAUSA AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

LAUDACJA

Mamy dziś zaszczyt – z okazji przyznania doktoratu honorowego – gościć w murach Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Gerharda Wolfa Fiegutha, emerytowanego profesora Uniwersytetu Landau-Koblenz, postać znaną w niemieckim świecie naukowym, aktywnego kreatora życia akademickiego.

Przodkowie urodzonego w 1937 roku niedaleko Malborka Gerharda Fiegutha przywędrowali w XVI wieku z Niderlandów do Prus Zachodnich. Byli menonitami i należeli do zreformowanego kościoła ewangelicko-protestanckiego. Z religijnych powodów byli pacyfistami, dlatego ani dziadek, ani ojciec Gerharda Fiegutha, ani on sam, nigdy nie służyli w wojsku. Ojciec był prostym chłopem, ale dla dzieci, wychowanych w ostrej dyscyplinie pruskiej, wzorem moralnym. W swoich autobiograficznych notatkach profesor wspomina swoje częste wizyty w tzw. starej ojczyźnie oraz ze wzruszeniem niejako „klonuje” swoje wzorce dzieciństwa.

Po wojnie mieszkał z rodzicami w tzw. radzieckiej strefie okupacyjnej niedaleko Berlina, którą rodzina opuściła w 1949 roku, przenosząc się do Nadrenii-Palatynatu, niedaleko Kaiserslautern, gdzie mieszkał w zbudowanym przez amerykańskich menonitów osiedlu jako tzw. *Pax-boy*, będący przyczółkiem pokojowego pojednania w odbudowującej się Europie.

Studia w szeroko pojętej dziedzinie „Geisteswissenschaften” podjął w Moguncji, aby następnie przenieść się do Frankfurtu nad Menem, gdzie wykładał sławny filozof Theodor W. Adorno. Gerharda Fiegutha uwierała jednak finansowo-bankierska atmosfera Frankfurtu, postanowił zatem kontynuować studia na „Freie Universität” w Berlinie. Studiował tam nadal filozofię, pedagogikę, historię i germanistykę, m.in. u tak znakomitych germanistów jak Emrich i Killy.

W Berlinie prowadził beztrudne życie studenckie, uczestniczył w wielu imprezach kulturalnych i namiętnie chodził do teatru, m.in. do renomowanego Teatru Bertolta Brechta „Am Schiffbauerdamm”, znakomitego Teatru im. Gorkiego oraz Teatru im. Schillera. Na studia zarabiał, m.in. pracując dorywczo w różnych fabrykach. Uczestniczył w życiu studenckim z wieloma w przyszłości znanymi germanistami, jak Manfred Durzak czy Helmut Müssener,

późniejszy dyrektor Instytutów Germanistycznych w Uppsali i Sztokholmie.

Po złożeniu egzaminów państwowych, doktoracie oraz habilitacji Gerhard Fieguth został w 1972 roku powołany na stanowisko profesora literatury nowszej i dydaktyki

nauczania języka niemieckiego na uczelni w Wormacji w Nadrenii-Palatynacie, którą w 1990 roku przekształcono w Uniwersytet Koblenz-Landau, gdzie pełnił funkcję wiceprezydenta (prorektora), a później w filii w Landau był m.in. dyrektorem Instytutu Germanistyki, dziekanem Wydziału Filologicznego oraz prezydentem (rektorem) uczelni.

Dorobek naukowy profesora Fiegutha jest pokaźny, koncentruje się wokół kilku segmentów badawczych. W większych pracach profesor Fieguth zajmował się m.in. twórczością Jeana Paula, pisarza oświeceniowego G.Ch. Lichtenberga i Johanna Wolfganga Goethego. Na szczególną uwagę zasługuje jego wnikliwa egzegeza aforyzmów Lichtenberga, mistrza ciętej puenty, człowieka o niepospolitej wyobraźni, kontestującego wyświechtane

poglądy, tępiącego obskurantyzm i szowinizm. Słusznie widzi w nim profesor Fieguth prekursora Schopenhauera i Nietzschego. W swojej opinii o dorobku profesora Fiegutha recenzentka z Uniwersytetu Wrocławskiego – prof. Irena Światłowska-Prędoła – pisze m.in.: „Imponująca jest paleta tematów, które zostały przez tego uczonego opracowane w jego monografiach o Jeanie Paulu oraz w licznych przyczynkach traktujących o literaturze z XIX i XX wieku i tej najnowszej (np. Schulze), o zjawiskach z pogranicza germanistyki i teologii, psychologii albo antropologii, przemyśleniach na temat gatunków literackich czy też literatury dziecięcej, albo relacji pomiędzy literaturą narodową a światową”.

Profesor Fieguth jest w wartościowaniu i prze-wartościowaniu dotychczasowych metod literaturoznawczych ogromnie ostrożny, unika zbyt pochopnych hipotez badawczych, waży każde słowo, a wypowiedziane sądy poparte są wiarygodną literaturą naukową.

Wszechstronnie i skutecznie zapisał się profesor Fieguth na mapie rodzimego życia akademickiego oraz szeroko pojętej

Gerhard W. Fieguth

współpracy uczelnianej, m.in. z ówczesną Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Częstochowie. W tym miejscu nie sposób nie docenić zasług profesora Stefana Folarona jako multiplikatora szeroko pojętej współpracy z Uczelnią niemiecką. Dzisiaj, z perspektywy ćwierćwiecza, ocena tych wydarzeń nabiera szczególnych barw, wówczas bowiem rozpoczęta współpraca – na progu przełomu systemowego – ogromnie wzmocniła powstającą w Częstochowie germanistykę, która dzisiaj w ramach Instytutu Filologii Obcych jest silnym i godnym partnerem najlepszych germanistyk w kraju. Lista zasłużonych w tej sprawie profesorów jest długa, wśród nich znajduje się oczywiście profesor Fieguth, którego zaangażowanie w sprawy Zakładu Filologii Germańskiej było wręcz modelowe, poprzez wszechstronne inicjatywy – od badań naukowych i wspólnych publikacji począwszy, aż po stypendia naukowe dla pracowników oraz studentów. Pomoc w postaci hojnych darów na rzecz biblioteki instytutowej była wzorowa oraz skuteczna i pomogła zarówno pracownikom, jak i studentom korzystać z własnych zasobów uczelni. Lata dziewięćdziesiąte XX wieku oraz początek nowego stulecia stanowiły niejako apogeum owych wzajemnie inspirujących kontaktów i znakomitych inicjatyw, włącznie z międzynarodowymi konferencjami naukowymi. Nie będą uczestników dzisiejszej podniosłej uroczystości trudził szczegółami, które zawiera obszerna i dokładna dokumentacja Uczelni. *Cum grano salis*, poza wszystkimi dotychczas podnoszonymi kwestiami, wyłania się postać profesora Fiegutha jako przyjaciela Polski, aktywnie uczestniczącego we wciąż trwającym procesie polsko-niemieckiego pojednania.

Zarówno profesor Lech Kolago z Uniwersytetu Warszawskiego, jak i Jan Papiór, emerytowany profesor Uniwersytetu w Poznaniu, a aktualnie również profesor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie – w swoich recenzjach eksponują zasługi profesora Gerharda Fiegutha w kontekście współpracy Akademii z Uniwersytetem Koblenz-Landau i popierają bez zastrzeżeń nadanie mu godności doktora honoris causa.

Sehr geehrter Herr Professor Fieguth, gestatten Sie zum Abschluss, dass ich persönlich einige Worte an Sie richte. Die Akademie ist stolz, Ihnen die höchste akademische Ehrenwürde verleihen zu können. Wir wissen Ihren beispieldlosen und selbstlosen Einsatz für eine würdige und wirksame Zusammenarbeit der zwei Hochschulen in Deutschland und Polen zu schätzen. Ein festes Abkommen und die anschließende Kooperation beider Hochschulen gehört auch zu Ihrem Verdienst. Wir danken ebenfalls für die Ehrendoktorwürde Ihrer Universität, die Professor Folaron erhalten hat. „Seine fachwissenschaftliche Kompetenz, sein Engagement für diese Kooperation“, wie Sie in ihrer autobiographischen Notiz erwähnen, zeigten, dass er für Sie „stets integer, hochkompetent, unangreifbar und unbestechlich war“.

Ich schließe nochmals mit einem schlichten Dankeschön.

Prof. zw. dr hab. Norbert Honsza

MEDALE DLA PRACOWNIKÓW AJD

Święto Uczelni jak co roku stało się doskonałą okazją do wręczenia wyróżnień zasłużonym pracownikom AJD. Poniżej prezentujemy listę wyróżnionych.

Minister Edukacji Narodowej Joanna Kluzik-Rostkowska przyznała pracownikom AJD Medale Komisji Edukacji Narodowej. Wyróżnienie otrzymali:

1. dr Renata Bizior
2. dr Katarzyna Bucholc-Srogosz
3. dr Anna Czerniecka-Haberko
1. dr Elżbieta Kornacka-Skwara
2. dr Mariola Mirowska
3. dr Zbigniew Wieczorek
4. dr Beata Zajęcka

Obchodom Święta Uczelni towarzyszyła konferencja jubileuszowa zorganizowana z okazji dwudziestoletniej współpracy Akademii im. Jana Długosza z Uniwersytetem Koblenz-Landau. Między ośrodkami trwa owocna wymiana doświadczeń, której plonem są wykłady gościnne, projekty badawcze oraz wymiana stypendialna. Środowisko akademickie uhonorowało medalami jubileuszowymi Jana Długosza 8 osób. Są to:

- prof. dr Roman Heiligenthal – rektor Uniwersytetu Koblenz-Landau
- prof. dr Ulrich Sarcineli – prorektor Uniwersytetu Koblenz-Landau, prezydent Kampusu Landau
- prof. dr Siegmund Schmidt – animator współpracy między uczelniami, profesor gościnny AJD w semestrze letnim 2011/2012
- mgr Irene Latschar – koordynator ds. współpracy międzynarodowej i programów unijnych,
- dr Zofia Weisswasser
- prof. zw. dr hab. Norbert Honsza
- prof. zw. dr hab. Roman Sadziński
- prof. dr hab. Irena Światłowska-Prędotą

Wydział Matematyczno-Przyrodniczy honoruje osoby szczególnie zasłużone dla jego rozwoju medalem „Bene Merentibus” – Dobrze Zasłużonym. Podczas Święta Uczelni Kapituła Medalu postanowiła odznaczyć mgr. Bartosza Kalotę, absolwenta kierunku chemia.

KOLEJNE PROMOCJE DOKTORÓW HABILITOWANYCH I DOKTORÓW NA AJD

Na mocy uchwał Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego stopnie naukowe doktora habilitowanego w kolejności chronologicznej otrzymali:

1. Maciej Janik na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i opublikowanego jednotematycznego cyklu publikacji „Źródła historyczne w przestrzeni kultury popularnej i edukacji”;
2. Maciej Trąbski na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Armia Wielkiego Księcia Konstantego. Wyszukanie i dyscyplina wojska polskiego w latach 1815–1830”;
3. Małgorzata Durbas na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Akademia Stanisława w Nancy (1750–1766)”;
4. Julia Dziwoki na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Kancelaria kurii diecezjalnych Kościoła rzymskokatolickiego w II Rzeczypospolitej”.

Na mocy uchwał Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego i Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego stopnie naukowe doktora w minionym roku akademickim otrzymali:

1. Iwona Wołyniec, która przedstawiła rozprawę doktorską pt. „Idee populacjonistyczne w Rzeczypospolitej w XVIII wieku”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Srogosza;
2. Magdalena Kazik, która przedstawiła rozprawę doktorską pt. „Polskie piśmiennictwo historyczne wobec stosunku OUN-UPA do ludności polskiej w czasie II wojny światowej” przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. Tadeusza Dubickiego;
3. Tomasz Mucha, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Wymiar kerygmacyjny twórczości Romana Brandsteattera”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Roberta Zawadzkiego, prof. AJD;
4. Krzysztof Kabała, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Generał Kazimierz Sosnkowski jako Naczelny Wódz Polskich Sił Zbrojnych w latach 1943-1944”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
5. Dominika Pasich, która przedstawiła rozprawę doktorską pt. „Antykomunistyczna konspiracja niepodległościowa na terenie powiatu olkuskiego w latach 1944-1956”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Roberta Majznera, prof. AJD;
6. Jacek Orzechowski, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Ekscytacja nośników ładunku w modelu przejść częściowo-zlokalizowanych (SLT)”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Arkadiusza Mandowskiego, prof. AJD;
7. Małgorzata Barbara Kaźmierczak, która przedstawiła rozprawę doktorską pt. „Struktura i właściwości magnetyczne taśm Nd-Fe-B o budowie nanokrystalicznej domieszkowanych Nb” przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. inż. Jerzego J. Wysłockiego (nieobecna na uroczystości);
8. Adam Jaruga, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Działalność Straży Ogniowych Ochotniczych w guberni piotrkowskiej”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Dariusza Złotkowskiego, prof. AJD;
9. Marcin Henryk Kudzin, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Wybrane badania w dziedzinie kwasów aminoalkilofosfonowych”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Józefa Drabowicza;
10. Pavlo Lyuty, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Thermodynamical Properties and Crystal Structure Investigation of Thee Selected Ternary Compounds in the 3d Transition Metal (Cr, Fe, Co, Cu, Ni) – Ga – Si” (nieobecny na uroczystości).

II POWIATOWY TURNIEJ CHEMICZNY

W auli Akademii im. Jana Długosza przy al. Armii Krajowej 13/15 odbyło się 10.04.2015 r. uroczyste ogłoszenie wyników i rozdanie nagród II edycji Powiatowego Turnieju Chemicznego dla Uczniów Szkół Gimnazjalnych i I edycji Turnieju Chemicznego dla Uczniów Szkół Ponadgimnazjalnych. Turnieje składały się z trzech etapów. Pierwszy odbywał się w szkołach macierzystych, drugi w VI LO im. J. Dąbrowskiego w Częstochowie, trzeci w Instytucie Chemii Ochrony Środowiska i Biotechnologii Akademii im. J. Długosza w Częstochowie. Trzeci etap turniejów składał się z części teoretycznej i praktycznej. Organizatorami turniejów są: dr Violetta Gaudyn-Borowska, dr Krystyna Gielzak-Koćwin, mgr Katarzyna Serdiuk z Instytutu Chemii Ochrony Środowiska i Biotechnologii AJD i mgr Adam Makówka, nauczyciel chemii w VI LO im. Jarosława Dąbrowskiego. Do etapu finałowego zakwalifikowało się 12 uczniów gimnazjów i 11 uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Laureatami II edycji Turnieju zostali gimnazjaliści:

1. Antoni Prus – Gimnazjum nr 3
2. Kamil Strzelecki – Gimnazjum nr 3
3. Marta Kmieciak – Gimnazjum nr 3

Natomiast laureatami I edycji Turnieju byli:

1. Kamil Chorążyk – IX LO

2. Michał Marzec – IX LO
3. Miłosz Caban – IX LO i Natalia Świąć – IX LO

Dzięki hojności sponsorów: orektora ds. rozwoju dr hab. prof. AJD Anny Wypych-Gawrońskiej, Dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr hab. prof. AJD Janusza Kapuśniaka, dyrektora VI LO im. J. Dąbrowskiego mgr Tadeusza Kałużnego, Oficyny Edukacyjnej Krzysztof Pazdro, Antykwarni-Księgarni „Niezależna” oraz Drukarni Cyfrowej Garmond zostały ufundowane nagrody dla wszystkich finalistów.

Uroczyste wręczenie nagród poprzedził wykład popularno-naukowy: „*Straszne??? a może sympatyczne??? na pewno nieznanne... Nietoperze*” wygłoszony przez dr Dominikę Olszewską.

Honorowymi gośćmi uroczystej gali byli: prorektor do spraw rozwoju AJD dr hab. prof. AJD Anna Wypych-Gawrońska, prodziekan ds. studenckich Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr Alina Gil, dyrektor VI LO im. J. Dąbrowskiego mgr Tadeusz Kałużny, z-ca dyrektora Instytutu Chemii, Ochrony Środowiska i Biotechnologii dr Magdalena Myga-Nowak, kierownik Referatu Organizacji Oświaty Urzędu Miasta Katarzyna Centkowska-Wydmuch.

Ze względu na duże zainteresowanie planowane jest w kolejnych latach rozszerzenie zasięgu turniejów do skali ogólnopolskiej.

LVI OLIMPIADA WIEDZY O POLSCE I ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

W sobotę 24 stycznia 2015 r. odbył się w auli Wydziału Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie po raz trzeci okręgowy etap Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym.

Na tegoroczne eliminacje przyjechało ponad 60 uczniów ze szkół średnich całego województwa śląskiego.

Uczestników Olimpiady przywitani JM Rektor Akademii dr hab. inż. prof. AJD Zygmunt Bąk, dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego dr hab. prof. AJD Agnieszka Czajkowska, dyrektor ds. dydaktyki Instytutu Nauk Politycznych i Bezpieczeństwa dr Małgorzata Kuś oraz przewodniczący Komitetu Okręgowego Olimpiady dr hab. Ireneusz Kraś. W uroczystym otwarciu zawodów okręgowych udział wzięli ponadto prorektor ds. rozwoju dr hab. prof. AJD Anna Wypych-Gawrońska, prorektor ds. studenckich dr hab. prof. AJD Eligiusz Małolepszy, a także dziekan ds. studenckich Wydziału Filologiczno-Historycznego dr Przemysław Sznurkowski. O godzinie 10.00

rozpoczął się pisemny etap zawodów okręgowych, po którym uczestnicy, oczekując na rezultaty testu, mogli wysłuchać wykładu dr. Bethuela Matsili z Instytutu Nauk Politycznych i Bezpieczeństwa, który referował zagadnienia z zakresu Geopolityki w Afryce. Uczniowie wraz z opiekunami skorzystali także z ciepłego poczęstunku. Po godz. 14.00 ogłoszono wyniki etapu pisemnego, na podstawie których wyłoniono uczestników kolejnego, ustnego etapu Olimpiady. Pracownicy Instytutu Nauk Politycznych i Bezpieczeństwa zasiedli w dwóch komisjach, które wyłoniły zwycięzców Olimpiady, 10 uczniów, którzy pojedą na zawody centralne do Warszawy. Życzymy powodzenia.

Olimpiada nie odbyłaby się bez nieocenionej pomocy i obecności naszych wspaniałych absolwentów **A. Wójcik, I. Latkowskiej i A. Musiała** oraz studentów III roku Politologii: **M. Kluźniaka, S. Bulskiego, D. Wygasa, J. Pawelczyka, K. Skupień, S. Zawadzkiej.**

Serdecznie dziękujemy!

KLUB KOLEŻEŃSKI DLA NASTOLATKÓW Z AUTYZMEM

W Wydziale Pedagogicznym Akademii im. J. Długosza w Częstochowie od lutego prowadzone będą zajęcia Klubu Koleżeńskiego dla nastolatków z autyzmem wysokofunkcjonującym i zespołem Aspergera, ich rodziców i rodzeństwa.

Celów projektu jest wiele: podniesienie umiejętności społecznych nastolatków z zespołem Aspergera i autyzmem wysokofunkcjonującym, ich integracja społeczna, wsparcie rodziców w szukaniu rozwiązań trudności nastolatków ze spektrum autyzmu, wsparcie rodzeństwa, organizowanie otwartych spotkań i dyskusji z udziałem ekspertów zewnętrznych, projektowanie i wdrażanie działań na rzecz środowiska lokalnego oraz regionu wraz z nimi, współpraca z organizacją pozarządową i szkołami, ale także ukazanie Wydziału Pedagogicznego jako regionalnego ośrodka eksperckiego w zakresie polityki społecznej i edukacyjnej.

Projekt jest adresowany do młodzieży w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym z zespołem Aspergera i autyzmem wysokofunkcjonującym oraz ich rodziców i rodzeństwa. Realizować go będą pracownicy Wydziału Pedagogicznego: dr Anna Banasiak (Zakład Pedagogiki Opiekuńczo-Resocjalizacyjnej) oraz dr hab. Izabela Krasiejko (Zakład Pracy Socjalnej i Zdrowia Publicznego), pracownicy Fundacji Oczami Brata (w tym studenci III roku pracy socjalnej: Marta Serwiak, Paulina Ziembacz, Paweł Bilski) oraz uczniowie częstochowskich ostatnich klas gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. W ramach Klubu Koleżeńskiego organizatorzy zaplanowali:

- spotkania integracyjno-edukacyjne dla nastolatków z zespołem Aspergera i autyzmem wysokofunkcjonującym,
- wolontariat koleżeński w postaci diady rówieśników: osoba z zespołem Aspergera lub autyzmem wysokofunkcjonującym i uczeń zdrowy – ma on na celu ich

- obopólny rozwój umiejętności społecznych i integrację grupę wsparcia dla rodziców nastolatków z zespołem Aspergera i autyzmem wysokofunkcjonującym,
- spotkania edukacyjne ze specjalistami w zakresie autyzmu i rozwiązywania problemów nastolatków dla rodziców nastolatków z zespołem Aspergera i autyzmem wysokofunkcjonującym,
- spotkanie dla rodzeństwa nastolatków z zespołem Aspergera i autyzmem wysokofunkcjonującym, mające na celu podzielenie się rozwiązaniami w zakresie codziennego życia z osobą z autyzmem i funkcjonowania jako drugie, zdrowe dziecko w systemie rodzinnym z osobą z niepełnosprawnością,
- spotkania dla rodzeństwa nastolatków z zespołem Aspergera i autyzmem wysokofunkcjonującym, mające zachęcić rodzeństwo do działań o charakterze społecznym, w tym poznania dobrych praktyk związanych z realizacją podobnych projektów.

Spotkania organizowane będą dwa razy w każdym miesiącu 2015 roku, w piątki między 17.30 a 19.30. Pierwsze spotkanie odbyło się 20 lutego. Miejscem spotkań będą sale w budynku, w którym mieści się Wydział Pedagogiczny AJD, przy ul. Waszyngtona 4/8 – nr 29 (młodzież) i 36 (rodzice lub rodzeństwo).

Rekrutacja telefoniczna:
Izabela Krasiejko, tel. 661460917

Izabela Krasiejko

„M” JAK STRONA MOBILNA AJD

Zakończyły się prace i testy związane z funkcjonowaniem strony internetowej AJD i przystosowaniem jej dla potrzeb internautów przeglądających witrynę przy pomocy telefonu. Wystarczy wpisać adres: m.ajd.czest.pl, by bez użycia tradycyjnego komputera lub laptopa korzystać z naszej strony. Przeglądając zawartość witryny, od razu dostrzega się nową grafikę stronki oraz szereg ikon ułatwiających użytkownikom dostęp do najważniejszych informacji. Autorami projektu są dwaj studenci AJD: Tomasz Możyk i Bartosz Nitecki. Ich opiekunami są dwaj nauczyciele naukowo-dydaktyczni: dr Artur Gola i mgr Jacek Małek

(pracownicy Instytutu Matematyki i Informatyki Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD). Strona dostępna jest również z komputerów stacjonarnych. Kolejną dobrą wiadomością jest fakt, że internauci posługujący się „komórkami” mogą nadal korzystać z tradycyjnej strony www.ajd.czest.pl. Teraz mają jedną opcję więcej. Według informacji fachowców monitorujących dostęp do internetu i jego wykorzystanie przez Uczelnię, tylko ok. 30 szkół wyższych w Polsce może na tę chwilę pochwalić się stroną mobilną („m”).

Fot.: arch.

ROLA TWIERDZ W WOJNACH XVIII WIEKU

W dniach 24–25 kwietnia 2015 r. odbyła się w Częstochowie międzynarodowa konferencja naukowa pt. *Twierdze osiemnastowiecznej Europy. Rzeczypospolita Obojga Narodów i kraje ościenne*, zorganizowana przez: Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Częstochowie, Instytut Historii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie i Stowarzyszenie Garnizon Fortecy Częstochowskiej oraz Wydział Historyczny Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Pawła Tytczyzny w Humaniu i Państwowy Historyczno-Architektoniczny Rezerwat „Stary Humań” (Ukraina). Patronat honorowy nad nią objęli: przeor klasztoru Jasna Góra o. Marian Waligóra, prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk, starosta powiatu częstochowskiego Andrzej Kwapisz i rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie prof. Zygmunt Bąk.

W ciągu dwóch dni konferencji osoby reprezentujące krajowe i zagraniczne ośrodki badawcze wygłosiły 23 referaty. Zaprezentowana została architektura militarna twierdz, ich uzbrojenie i garnizony, działania zbrojne, w których brały udział oraz funkcje pozawojkowe. Przedstawiono również recepcję obrazu twierdz w literaturze pamiątkarskiej i historycznej. Obszar badawczy większości tematów obejmował umowny obszar Europy Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem ziem Rzeczypospolitej Obojga Narodów, zaś okres czasu cały – XVIII wiek, który z punktu widzenia wydarzeń militarnych na omawianym terenie zawierał się pomiędzy Wielką Wojną Północną a Insurekcją Kościuszkowską.

Warto podkreślić, że twierdze odgrywały ważną rolę w osiemnastowiecznej sztuce wojennej – były to „potężne gwoździe, które przytrzymały prowincje przy władcy”. Osielały mobilizację wojsk w głębi kraju, stanowiły podstawę operacyjną działań ofensywnych lub zasadniczy element linii obronnych, dzięki czemu niejednokrotnie wpływały na przebieg ówczesnych konfliktów zbrojnych. Broniły również miast ważnych z punktu widzenia gospodarczego lub strategicznego, ale jednocześnie narażały je na zniszczenie na skutek ostrzału artyleryjskiego w czasie oblężenia oraz na rabunek w razie zdobycia. Poza tym stacjonujące w twierdzach garnizony zapewniały posłuszeństwo miejscowej ludności

wobec władcy, zwłaszcza na terenach należących wcześniej do innych państw lub z ludnością o odmiennej kulturze czy też własnych aspiracjach politycznych. Wypada także zwrócić uwagę na pozamilitarne znaczenie twierdz i ich garnizonów. Oddziaływały one na położone w ich obrębie lub nieopodal ośrodki miejskie, hamując rozwój lub wręcz odwrotnie, wpływając stymulująco poprzez rozwój handlu, rzemiosła i usług. Często też znajdowały się w nich więzienia, zarówno dla przestępców pospoliczych, jak i dla więźniów stanu.

Należy jednak pamiętać, że na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku funkcjonowało wiele obiektów przestarzałych, które w trakcie tego stulecia utraciły znaczenie militarne – jedną z takich twierdz był Kamieniec Podolski, znany z kart powieści Henryka Sienkiewicza. Inną specyfiką naszego kraju były liczne twierdze prywatne i ufortyfikowane klasztory. Często były to jednak obiekty o ograniczonej wartości militarnej (np. Podhorce), sprowadzającej się do zapewnienia obrony przed napadami rabunkowymi. Nie były one w stanie przeciwstawić się regularnej armii, najczęściej kapitulując po krótkim oporze. Chwalebny wyjątkiem była Twierdza Jasnogórska, zwana też Fortecą Częstochowską. Pomimo swoich ograniczeń, wynikających z niewielkich rozmiarów fortyfikacji i znajdującego się w ich obrębie budynku klasztornego, w XVIII wieku kilkakrotnie skutecznie stawiała ona czoła obcym wojskom – na początku wieku szwedzkim, a w połowie stulecia rosyjskim.

Biwak historyczny

Pozanaukowym celem spotkania było rozbudzenie wśród młodzieży zainteresowania historią, a zwłaszcza małym znanym okresem XVIII wieku. W związku z tym zaplanowano imprezę towarzyszącą – inscenizację biwaku

Uczestnicy biwaku historycznego, fot.: J. Kramer

osiemnastowiecznej armii pod murami Twierdzy Jasnogórskiej. Przygotowała ją grupa rekonstrukcyjna Garnizon Fortecy Częstochowskiej, która zaprosiła do udziału rekonstruktorów z innych miast: Regiment Garnizonowy von Lattorff z Twierdzy Koźle i Garnizon Gdański. Zobaczyć było można, jak wyglądało życie obozowe ówczesnych żołnierzy, musztrę oraz potyczkę pomiędzy żołnierzami garnizonu jasnogórskiego a pruskimi maruderami (w ich rolę wcielili się również gdańszczanie), jaka mogłaby się rozegrać pod Częstochową w czasie wojny siedmioletniej.

Twierdze Szkocji XVIII wieku. Highlands

Z kolei w Galerii Biblioteki Głównej AJD, na parterze budynku Wydziału Filologiczno-Historycznego, obejrzyć było można wystawę *Twierdze Szkocji XVIII wieku. Highlands*. Zaprezentowane zostały kopie planów twierdz (Fort Augustus, Fort George i Fort Wiliam) oraz ufortyfikowanych

koszarów armii brytyjskiej (Bernera, Inversnaid, Kiliwhimen i Ruthven), wybudowanych na wyżynach Szkocji w celu wymuszenia posłuszeństwa miejscowej ludności wobec władz w Londynie. Stanowiły one ciekawy przykład tego aspektu ówczesnej sztuki wojennej, obrazujący przemiany, jakie zachodziły w ciągu półwiecza w koncepcjach utrzymania kontroli wojskowej nad Highlandem w systemach fortyfikacyjnych i wyposażeniu twierdz.

Militaria et Spiritualia

Ze względu na szczególne miejsce, w którym odbywał się pierwszy dzień obrad – twierdza, a zarazem klasztor jasnogórski – organizatorzy uznali za stosowne włączyć do programu możliwość wzięcia udziału w uroczystościach kościelnych. 24 kwietnia, przed rozpoczęciem obrad konferencji odbyła się msza święta, a wieczorem Apel Jasnogórski, który poprowadził ks. bp Antoni Długosz.

dr hab. Maciej Trąbski

TWIERDZA NA AJD

Dzięki uprzejmości i gościnności władz Wydziału Pedagogicznego AJD po raz kolejny w murach uczelni zagościły częstochowskie spotkania z grami planszowymi, czyli Twierdza. IX edycja tej imprezy ściągnęła ponad 200 osób łącznie przez sobotę i niedzielę 21-22 lutego. Wśród gości byli zarówno studenci, jak i całe rodziny z dziećmi. Pozwala to sądzić, że hobby, jakim są gry planszowe, wciąż jest popularne w naszych domach.

Planszówki to niejedyna atrakcja, jaka gościła na Twierdzy IX. Swoją spory wkład, choć częściowo niedoceniony przez wizytujących, miał Instytut Matematyki i Informatyki AJD z ekipą Pilgrim Jam Częstochowa. Celem ich działań było stworzenie nowej gry, lecz goście tak skutecznie wciągnęli się w gry już wydane, że nie starczyło im czasu na tę formę zabawy – nowy tytuł nie powstał.

Pierwszą tego roku Twierdzą uświetniały również: wizyta Pawła Kajaka z Gdańska, który nagrywa podcast *W Otwarte Karty* publikowany przez Bioard Times (rozmawia w nim m.in. z organizatorami Twierdzy – Martą, Mateuszem i Marcinem – jeżeli jesteście ciekawi, co mają do powiedzenia o swoim przedsięwzięciu, zapraszamy tutaj: <http://boardtime.pl/2015/02/audycja-w-otwarte-karty-odcinek-4-wywiad-z-organizatorami-konwentu-twierdza.html>), odwiedziny Thistroy Games w osobie Michała Kezia prezentującego najnowszą grę *Mars: Kolonizacja* oraz stoisko wydawnictwa Egmont prezentujące sporo tytułów z oferty wydawniczej.

Organizatorzy przygotowali dla odwiedzających cztery turnieje w gry planszowe. Zostały one podzielone pod kątem trudności i rozłożone na oba dni imprezy, tak aby każdy mógł wziąć udział i wygrać nagrodę. A nagród było sporo, ponieważ nagrodzono w każdym turnieju po trzy osoby z najlepszym wynikiem. Osoby czujące się dobrze w konkurencjach rysunkowych mogły wykazać się talentem plastycznym, biorąc udział w konkursie dołączonym do ankiety badającej zainteresowania i oczekiwania odwiedzających względem eventu. Jej wyniki publikowane są na profilu FB Twierdzy.

Jak zapewniają organizatorzy, nie jest to ostatnia Twierdza w AJD w bieżącym roku. Plan obejmuje łącznie cztery edycje. Jeżeli przypadły wam do gustu nowoczesne planszówki lub chcecie je dopiero poznać, przygotujcie się na wizytę 27 i 28 czerwca, a także we wrześniu i grudniu.

Karol Parkitny

Sympatycy planszówek i karcianek podczas IX Twierdzy. fot.: arch.

SEMINARIUM WYDZIAŁU MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZEGO

4 marca 2015 roku w Auli 1023 odbyło się Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Akademii Jana Długosza. Wykład **Komercjalizacja badań naukowych nowym wyzwaniem dla polskiej nauki** przedstawił **dr hab. Tadeusz Pietrucha, prof. UM** z Zakładu Biotechnologii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Bio-Tech Consulting sp. z o.o.

Streszczenie wykładu przygotowane przez profesora Tadeusza Pietruchę:

Z ekonomicznego punktu widzenia działalność naukowa jest przetwarzaniem (zamianą) środków finansowych na wiedzę. W tradycyjnym etosie uprawiania nauki pozyskana w wyniku prowadzonych badań naukowych wiedza staje się własnością publiczną i jest powszechnie udostępniana poprzez publikacje naukowe. Działalność ta nie wymagała jakiegos dodatkowego uzasadnienia, gdyż samo poznanie uznawano za wartość samą w sobie. Przyspieszenie rozwoju cywilizacyjnego, jakie obserwujemy już od drugiej połowy XX w., spowodowało, że społeczeństwo będące głównym sponsorem działalności naukowej postawiło przed naukowcami dodatkowe wymagania. Nie kwestionując dotychczasowego etosu nauki, oczekuje od naukowców również ekonomicznego zwrotu zainwestowanych środków finansowych.

Sposobem na odzyskanie, a co więcej – na znaczące zwiększenie korzyści z dokonanej inwestycji jest komercjalizacja wyników badań naukowych. Oczywiście proces komercjalizacji zawsze w jakiś sposób towarzyszył nauce, odbywał się on jednak zazwyczaj poza społecznością naukowców.

Dynamiczny rozwój nauk, zwłaszcza przyrodniczych i medycznych spowodował, że w proces komercjalizacji muszą się aktywnie włączyć naukowcy, przynajmniej ich znacząca część. Osoby spoza tego środowiska nie są w stanie w pełni dostrzec możliwości, jakie dają współczesne odkrycia naukowe, ani też nie posiadają wystarczającej wiedzy i umiejętności, by w pełni przeprowadzić samodzielnie cały proces od wyników badań w laboratorium naukowym do innowacyjnego produktu.

Sukces w nowoczesnej gospodarce zależy od tego, czy środowisko naukowe w swej znaczącej części będzie rozumieć tę konieczność i będzie w stanie jej poddać. Oznacza to radykalne wyjście poza dotychczasowy schemat działania wynikający z tradycyjnego rozumienia etosu naukowca.

(Tadeusz Pietrucha)

Wykład dr. hab. Tadeusza Pietruchy, prof. UM z Zakładu Biotechnologii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Bio-Tech Consulting sp. z o.o., fot.: arch.

Seminarium prowadziła prodziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego ds. nauki dr hab. Małgorzata Makowska-Janusik, prof. AJD.

Profesor Pietrucha na wykładzie powiedział, że w Stanach Zjednoczonych fakt, że obroniłeś doktorat, później zostałeś profesorem, to twoja prywatna sprawa. Liczy się to, kiedy uzyskasz patent, czyli twoje osiągnięcie badawcze jest przypisane tobie i po wdrożeniu patentu zaczyna przynosić zysk. Czyli praca badawcza zyskuje wymiar ekonomiczny i wyłożone pieniądze zaczną się zwracać, a następnie przynosić dochód.

Inny przykład: Polska ma 36 milionów mieszkańców i rocznie jest uzyskiwanych 60 patentów. Finlandia ma 5 milionów mieszkańców i rocznie 600 patentów. Dane mogą się różnić, ważne jest, że Polska dopiero zaczyna wchodzić w system komercjalizacji badań naukowych.

W ramach dyskusji po wykładzie pytanie od magistra Krzysztofa Maternickiego: – Co dla pana było największą przeszkodą na drodze komercjalizacji wyników badań?

Odpowiedź: – Przekonanie mojej żony, by odejść z uczelni i założyć własną działalność gospodarczą. Wiązało się to z rezygnacją ze stałych i pewnych dochodów, co w przypadku posiadania dzieci nie jest decyzją prostą.

Dodam, że profesor powiedział, że był w tej sprawie spór z żoną: – Troje dzieci, a ja chcę rezygnować ze stałych i pewnych dochodów, z ustabilizowanego życia. Było to w latach dziewięćdziesiątych.

Wojciech Gruhn

KOLEJNE UMOWY O WSPÓŁPRACY NAUKOWEJ

7 stycznia br. dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr hab. Janusz Kapuśniak, prof. AJD podpisał umowę o współpracy z prof. Igozem Lacikiem – dyrektorem Instytutu Polimerów Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie. Umowa partnerska zakłada inicjowanie i rozwijanie współpracy naukowej pomiędzy dwiema jednostkami, organizowanie wymiany naukowej pracowników i doktorantów, wspólne organizowanie konferencji, sympozjów i seminariów naukowych oraz wspólne przygotowanie projektów badawczych i aplikowanie w konkursach grantowych.

Dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr hab., prof. AJD Janusz Kapuśniak udziela wywiadu Telewizji NTL, fot.: arch.

8 grudnia dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr hab., prof. AJD Janusz Kapuśniak podpisał umowę o współpracy z prof. Neli Kosewą – dyrektorem Instytutu Polimerów Bułgarskiej Akademii Nauk w Sofii. Umowa partnerska zakłada inicjowanie i rozwijanie współpracy naukowej pomiędzy dwiema jednostkami, organizowanie wymiany naukowej pracowników i doktorantów, wspólne organizowanie konferencji, sympozjów i seminariów naukowych oraz wspólne przygotowanie projektów badawczych i aplikowanie w konkursach grantowych.

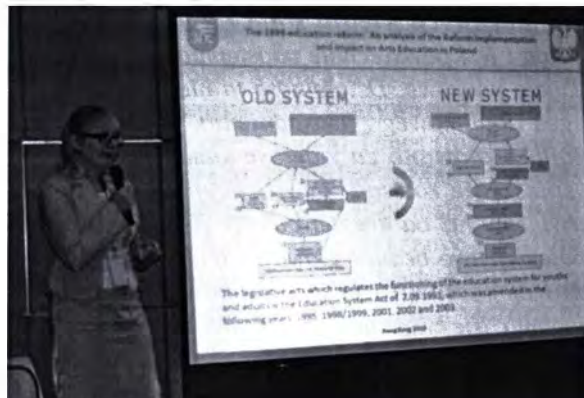
AJD CZŁONKIEM CENTRUM POLINTEGRA

W ostatnich dniach rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie dr hab. inż. prof. AJD Zygmunt Bąk otrzymał informację o przyjęciu naszej Uczelni do Centrum Polintegra (Ponadregionalne Centrum Naukowo-Przemysłowe (Bio) – Polimery – Materiały – Technologie dla Gospodarki). Dzięki zaangażowaniu dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr hab. prof. AJD Janusza Kapuśniaka nasza Uczelnia znalazła się w składzie niezwykle silnego konsorcjum wiążącego przemysł i naukę.

Inicjatorami utworzenia Centrum POLINTEGRA są: Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych w Łodzi, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej w Kędzierzynie-Koźlu oraz Instytut Chemii Przemysłowej w Warszawie. Wiodącym doradcą biznesowym Centrum POLINTEGRA jest PwC Polska. Uroczystość powołania Centrum odbyła się w War-

DOKTORANTKA NA WYKŁADZIE W HONG-KONGU

Pracownik AJD z Wydziału Sztuki, doktorantka Renata Ochoa-Dąderska została zaproszona na Międzynarodową Konferencję Naukową ERMM 2015 2nd International Conference on Education Reform and Modern Management, która miała miejsce w dniach 19-20 kwietnia 2015 r. w Hong-Kongu, organizowaną przez ASIRC Advanced Science And Industry Research Center. Doktorantka wygłosiła referat na temat: The 1999 education reform: An analysis of the Reform implementation and impact on Arts Education in Poland. Nawiązano kontakty z pracownikami następujących uczelni: The University of Hong-Kong, Saga University Japan, Chitose Institute of Science and Technology Hakkaido, Japan, Northwestern Polytechnical University Shaanxi, China.

Renata Ochoa-Dąderska, fot.: arch.

szawie 27 października 2014 r. Umowę powołującą Centrum podpisali przedstawiciele 33 jednostek naukowych i 29 firm przemysłowych.

Celem Centrum jest organizowanie współpracy nauki i biznesu dla rozwoju nowoczesnych technologii polimerowych w przemyśle. Unia Europejska wspiera rozwój w tym obszarze, który jest postrzegany jako innowacyjny i tworzący przewagę konkurencyjną Wspólnoty. Rozwój współpracy w sektorze tworzyw polimerowych będzie wspierany w nowej Perspektywie Finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

Centrum będzie koordynować i promować działania zmierzające do opracowania nowych technologii i ich komercjalizacji, kreować wspólne działania innowacyjne na etapie prac koncepcyjnych i rozwojowych, wspierać współpracę naukowo-techniczną między jednostkami naukowo-badawczymi a podmiotami gospodarczymi, rozwijać współpracę z instytucjami zagranicznymi oraz promować powstanie Programu Strategicznego i Programów Sektorowych w obszarach: syntezy, modyfikacji, przetwórstwa i aplikacji (bio) – polimerów.

DUŻY SUKCES WYDZIAŁU MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZEGO!

Dzięki staraniom dziekana dr. hab. prof. AJD Janusza Kapuśniaka Wydział Matematyczno-Przyrodniczy został członkiem stowarzyszonym Europejskiej Polisacharydowej Sieci Doskonałości (The European Polysaccharide Network of Excellence) – EPNOE).

EPNOE jest siecią badawczą i edukacyjną działającą na podstawie kontraktu nr 500375-1 podpisanego przez Komisję Europejską i członków konsorcjum, mającą na celu rozwój nowych, funkcjonalnych materiałów polisacharydowych jako alternatywnych do produktów ropopochodnych. Sieć składa się z 16 partnerów akademickich i instytutów badawczych z 9 krajów europejskich. Główną misją Stowarzyszenia EPNOE jest:

- rozwój sieci doskonałości nazwanej „The European Polysaccharide Network of Excellence” w celu wzrostu i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej polisacharydów
- prowadzenie wielodyscyplinarnych badań w obszarze polisacharydów, ich wytwarzania, przetwarzania i stosowania
- działalność edukacyjna młodych naukowców
- wymiana naukowców oraz rozpowszechnianie wiedzy i rezultatów badań dotyczących polisacharydów
- silna współpraca z przemysłem europejskim
- organizowanie spotkań, seminariów i konferencji

Stowarzyszenie EPNOE utworzyło trwały pomost pomiędzy partnerami naukowymi EPNOE oraz przedsiębiorstwami przemysłowymi produkującymi polisacharydy w postaci powołania Business Industry Club (BIC). BIC został utworzony dla zwiększenia współpracy z partnerami przemysłowymi, zapewnienia działalności badawczej i szkoleniowej, zrozumienia potrzeb i oczekiwań przemysłu w dziedzinie polisacharydów, organizowania wspólnych projektów badawczych, umożliwienia dostępu do rezultatów badań, zapewnienia bezpośredniego kontaktu z naukowcami EPNOE, sygnalizowania nowych trendów w nauce i technologii.

Członkami regularnymi EPNOE są:

- CEMEF, ARMINES-Ecole des Mines de Paris/ CNRS, France
- University of Natural Resources and Applied Life Sciences, Department of Chemistry (CD-Laboratory), Austria
- Centre of Excellence for Polysaccharide Research at the University of Jena, Germany
- Fraunhofer-Institute for Applied Polymer Research, Germany

- VTT Biotechnology, Finland
- Process Chemistry Group, Laboratory of Forest Products Chemistry and Department of Chemical Engineering, Aabo Akademi University, Finland
- “Petru Poni” Institute of Macromolecular Chemistry, Romania
- Laboratory for Characterization and Processing of Polymers, University of Maribor, Slovenia
- Agrotechnology and Food Innovations, Netherlands
- Thüringische Institut für Textil- und Kunststoff-Forschung, Germany
- Institute of Biopolymers and Chemical Fibres, Poland
- School of Biosciences, Division of Food Sciences, University of Nottingham, UK
- Institute of Textile Chemistry and Textile Physics, Christian Doppler Laboratory for Textile and Fibre Chemistry in Cellulosics, University Innsbruck, Austria, Austria
- Department of Science, Technology and Society, University of Utrecht, Netherlands
- University of Graz, Austria
- Johann Heinrich von Thünen Institute, Germany

Dzięki sieci powstały liczne wspólne projekty badawcze, prowadzone są testy oraz przygotowana została pula 200 instrumentów do wykorzystania przez członków sieci. Co równie ważne, partnerzy EPNOE zainicjowali setki projektów, z czego dużą część we współpracy z organizacjami zainteresowanych stron i stowarzyszeniami naukowymi. Poprzez wymiany studenckie i nowe kursy wspierana jest także edukacja w dziedzinie polisacharydów.

Przewiduje się, że EPNOE stanie się organizacją naukową i edukacyjną w obszarze polisacharydów, ich wytwarzania, przetwarzania i stosowania. Dzięki ścisłej współpracy z EPNOE europejskie przedsiębiorstwa będą miały możliwość rozwoju i produkcji nowych, funkcjonalnych wyrobów stanowiących realną alternatywę dla produktów wytwarzanych z surowców nieodnawialnych. Więcej informacji na stronie: www.epnoe.eu

EPNOE co dwa lata organizuje konferencję naukową EPNOE International Polysaccharide Conference. Od 2013 r. współorganizatorem konferencji jest American Chemical Society. Czwarta z serii konferencja zatytułowana **Polysaccharides and polysaccharide-based advanced materials: from science to industry** odbędzie się w Warszawie w dniach 18-22 października 2015 r., a Akademia im. Jana Długosza jest jednym ze współorganizatorów. Więcej informacji na stronie: <http://epnoe2015.ibwch.lodz.pl/>

KONFERENCJA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

9 grudnia 2014 r. w Sali Sesyjnej Starostwa Powiatowego w Częstochowie odbyła się konferencja naukowa **Praca socjalna między teorią i praktyką, tradycją a współczesnością**. Imprezę zorganizowaną przez Zakład Pracy Socjalnej i Zdrowia Publicznego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Starostwo Powiatowe w Częstochowie i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie honorowym patronatem objęli: dr hab. inż. prof. AJD Zygmunt Bąk, JM Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Andrzej Kwapisz, Starosta Częstochowski.

Spotkanie obecnością zaszczylicy: wicestarosta powiatu częstochowskiego Henryk Kasiura, JM Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie dr hab. inż. prof. AJD Zygmunt Bąk, dziekan Wydziału Pedagogicznego AJD w Częstochowie dr hab. Grażyna Rygał, JM Rektor Wyższej Szkoły Lingwistycznej w Częstochowie dr Edyta Sadowska, radny Sejmiku Wojewódzkiego dr Ryszard Majer, radna Rady Powiatu Częstochowskiego i dyrektor MOPS w Częstochowie Barbara Mizera, dyrektor PCPR w Częstochowie Katarzyna Buchajczuk, dyrektor filii WUP w Częstochowie Marcin Biernat, przedstawiciel PUP w Częstochowie dr Elżbieta Antosz, kurator Sądu Okręgowego Alina Kula, dyrektor MOPS w Krakowie Józefa Grodecka, przedstawiciele organizacji pozarządowych: prezes Stowarzyszenia Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej Anna Kaptacz, przedstawiciel Towarzystwa św. brata Alberta Adrian Skrzypczak, członek Zarządu Fundacji św. Barnaby Marcin Jędryka, przedstawiciel Policji Ewa Cupiał. Obecni byli również przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej miasta i regionu, pracownicy Zakładu Pracy Socjalnej i Zdrowia Publicznego AJD, studenci kierunków praca socjalna oraz pedagogika, specjalność geragogika.

W trakcie oficjalnej części spotkania wręczono plakietki

„Miejsce przyjazne seniorom”. Laureatami konkursu, organizowanego przez Stowarzyszenie Pracy Socjalnej Auxilio Venire w 2014 r. zostali:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie - jednostka organizacyjna samorządu powiatowego, która pod kierownictwem Katarzyny Buchajczuk wspiera osoby starsze i niepełnosprawne z powiatu częstochowskiego;
- Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej – organizacja pozarządowa pod kierunkiem Anny Kaptacz od lat wspierająca osoby starsze terminalnie chore i ich rodziny;
- Café 29 – jednostka komercyjna, restauracja w Alejach Najświętszej Maryi Panny, miejsce, które serwuje nie tylko świetne dania, ale jest współorganizatorem szeregu imprez adresowanych do osób starszych.

Następnie głos zabrali: dr hab. prof. UŁ Arkadiusz Żukiewicz, dr hab. prof. APS Jerzy Krzyszkowski, dr hab. Izabela Krasiejko (AJD), dr hab. prof. AJD Iwona Wagner, dr Anna Zasada-Chorab (WSP, Warszawa), dr Edyta Sadowska (WSL w Częstochowie), dr Jarosław Przeperski (UMK w Toruniu). W dyskusji panelowej, dotyczącej strategii rozwiązywania problemów społecznych związanych ze starością moderowanej przez dr hab. Izabelę Krasiejko udział wzięli: dr Mariola Mirowska, dr Monika Kowalczyk-Gnyp, dr Hanna Wiśniewska-Śliwińska i dr Ryszard Majer. Dalej – w sesji plenarnej wystąpili – Alina Kula (Sąd Okręgowy w Częstochowie), mgr Agata Siwek-Szczepanik (AJD), Barbara Mizera (MOPS w Częstochowie), Józefa Grodecka (MOPS w Krakowie), Jan Strączyński, Beata Kotlicka, Anna Kowalczyk (MOPS w Radomsku), Iwona Kremblewska (GOPS w Przyrowie), Małgorzata Surlej (GOPS w Dąbrowie Zielonej), Beata Sieradzka, Ewa Foltyn (DPS w Lelowie), Agnieszka Sędziwa-Kogut (Zespół Pieczy Zastępczej PCPR w Częstochowie).

Organizatorzy wyrażają nadzieję, że konferencja stała się miejscem wymiany doświadczeń oraz pogłębionej dyskusji naukowej na temat teorii i praktyki działań skierowanych na ewaluację, wdrażanie standardów w pomocy społecznej/pracy socjalnej oraz czerpania z tradycji pomocy społecznej.

Pragną, by spotkanie było przyczynkiem do integracji różnych perspektyw naukowych, sektorowych (pomocy i integracji społecznej, zatrudnienia, edukacji) oraz praktycznych - środowiskowych.

Uczestnicy konferencji, fot.: M. Jędryka

Hanna Wiśniewska-Śliwińska

AKT NOMINACYJNY DLA PROFESOR ELŻBIETY HURNIK

Prezydent RP Bronisław Komorowski w Pałacu Prezydenckim wręczył w środę 21 stycznia akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. W znacym gronie znalazła się Elżbieta Hurnik, profesor nauk humanistycznych, pracownik Instytutu Filologii Polskiej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Profesor **Elżbieta Hurnik** zapisała na swoim koncie spore sukcesy naukowe. W październiku ubiegłego roku otrzymała Nagrodę im. Karola Miarki. W czerwcu obchodziła jubileusz 25-lecia pracy w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz na rzecz kultury miasta.

Elżbieta Hurnik urodziła się w 1953 w Częstochowie. W latach 1972-1977 studiowała polonistykę na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Pod kierunkiem prof. dra hab. Ireneusza Opackiego napisała pracę magisterską oraz rozprawę doktorską na temat poezji międzywojennej Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, którą obroniła w 1987. W latach 1976-1987 pracowała w Pałacu Młodzieży w Katowicach, w Dziale Czytelnictwa. Od 1 lutego 1987 związana jest zawodowo z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie; początkowo pracowała na stanowisku asystenta, od 1 października 1987 – adiunkta. Od 1 października 1994 do 31 lipca 1997 pracowała jako lektor języka polskiego w Instytucie Kształcenia Tłumaczy Uniwersytetu Wiedeńskiego. 10 kwietnia 2001 uchwałą Rady Wydziału Filologicznego w Katowicach uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa - literaturoznawstwa porównawczego. Od 1 lu-

tego 2002 pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Instytucie Filologii Polskiej AJD. Kieruje Zakładem Historii Literatury Polskiej XX Wieku i Literatury Najnowszej. Jest współorganizatorem cyklicznych konferencji „Czytanie Dwudziestolecia” (3 edycje), współredaktorem prac zbiorowych poświęconych recepcji dwudziestolecia międzywojennego (3 serie) i innych, Prac Naukowych AJD „Filologia Polska: Historia i Teoria Literatury” (4 serie). Prowadzi zajęcia z historii literatury Młodej Polski, XX wieku i literatury najnowszej, kultury regionu, metodyki pracy naukowej literaturoznawcy, seminarium magisterskie i doktorskie. Od 1 października 2012 jest kierownikiem studiów doktoranckich w dyscyplinie: literaturoznawstwo.

Gratulacje dla profesor Elżbiety Hurnik, fot.: arch.

SPOTKANIE Z PROFESOR GRZESIUK

18 kwietnia 2015 r. w ramach seminarium naukowego organizowanego przez Zespół Badawczy Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej odbyło się długo oczekiwane spotkanie z prof. zw. dr hab. Lidią Grzesiuk. Podczas kilku godzin pani profesor nie tylko udzieliła szeregu znaczących konsultacji, ale przede wszystkim poprowadziła wykład

otwarty „Jak korzystać z psychoterapii?”. Podczas wykładu zwróciła uwagę na szereg istotnych kwestii związanych ze znaczeniem psychoterapii w życiu człowieka, ale także podzieliła się wynikami badań dotyczącymi m.in. wykształcenia psychoterapeutów oraz szkół psychoterapeutycznych. Spotkanie zakończyło się niezmiernie miłym akcentem składania przez panią profesor autografów w licznych podręcznikach jej autorstwa. Warto dodać, że po wykładzie na miłego gościa, a także członków Zespołu Badawczego EAT czekał uroczysty poczęstunek zorganizowany przez Studentów Naukowego Koła Terapeutów, za który serdecznie dziękujemy.

Warto przypomnieć, że zaproszenie prof. zw. dr hab. Lidii Grzesiuk było trzecią tego typu inicjatywą Zespołu Badawczego, który dotychczas zorganizował spotkania z Magdaleną Sękowską (przedstawicielem Europejskiego Towarzystwa Analizy Transakcyjnej) oraz dr hab., prof. UMCS Dorotą Pankowską.

Dr hab., prof. AJD Jarosław Jagiela dziękuje prof. zw. dr hab. Lidię Grzesiuk za przybycie, fot.: Z. Wieczorek

Adrianna Sarnat-Ciastko

PTP NA WYDZIALE PEDAGOGICZNYM

P T P

Polskie Towarzystwo Pedagogiczne powstało z inicjatywy profesorów, członków Polskiej Akademii Nauk, Wincentego Okonia i Bogdana Suchodolskiego. 19 marca 1981 roku prezydent miasta stołecznego Warszawy podjął decyzję o wpisie Towarzystwa do rejestru stowarzyszeń i związków, którego załącznikiem był uprzednio opracowany Statut PTP. 24 kwietnia 1981 roku odbył się zjazd członków-założycieli PTP. W zjeździe tym wzięło udział 30 osób oraz 13 członków Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. W trakcie zjazdu wybrano w drodze głosowania władze Towarzystwa. Na przewodniczącego został wybrany Mikołaj Kozakiewicz. Profesor Bogdan Suchodolski został jednomyślnie wybrany honorowym przewodniczącym PTP.

Wykład prof. dr. hab. Macieja Sysła, fot.: arch.

Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, które za swój cel stawia udział w rozwoju nauk pedagogicznych i popularyzacji ich osiągnięć w kraju i za granicą, od 2009 roku jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Badań Edukacyjnych (European Educational Research Association - EERA). Działalność EERA dotyczy wzmocnienia wymiany idei dotyczących badań edukacyjnych pomiędzy europejskimi naukowcami, promowania współpracy badawczej, podniesienia jakości badań naukowych i zaoferowania niezależnego doradztwa dla polityków oświatowych krajów europejskich, kadry zarządzającej i kierowniczej oświaty oraz dla praktyków w zakresie prowadzenia europejskich badań edukacyjnych.

Oddział częstochowski od początku swojego istnienia funkcjonuje przy Wydziale Pedagogicznym AJD. Został z inicjatywy dr Joanny Juszczyk-Rygałło reaktywowany i od 2013 roku rozpoczął swoją działalność. Dr Joanna Juszczyk-Rygałło pełni funkcję przewodniczącej oddziału.

Głównymi celami działalności oddziału PTP są udział w rozwoju i popularyzacji osiągnięć nauk pedagogicznych oraz propagowanie wiedzy pedagogicznej poprzez podejmowanie przedsięwzięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych. Ważnym zadaniem jest tworzenie w ramach Towarzystwa możliwości współdziałania i wymiany doświadczeń między pedagogami w regionie częstochowskim a profesjonalistami zatrudnionymi zarówno w szkołach wyższych, jak i w szeroko pojmowanym sektorze

Wykaz wykładów otwartych na zebraniach Oddziału Częstochowskiego PTP:

- Prof. dr hab. inż. Sławomir Iskierka (Politechnika Częstochowska): Wyzwania stojące przed edukacją w dobie społeczeństwa informacyjnego
- Prof. dr hab. Jadwiga Hanisz (WSP w Łodzi): Edukacja wczesnoszkolna jako przygotowanie dziecka do rozumienia świata, w którym żyje
- Prof. dr hab. Eugenia Karcz-Taranowicz (Uniwersytet Opolski): Lokalna polityka oświatowa – dylematy i perspektywy
- Ks. prof. dr hab. Paweł Wolnicki (Wyższe Seminarium Duchowne, AJD w Częstochowie): Etyka i moralność w edukacji
- Prof. dr hab. Maciej Sysło (Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu): Technologia informacyjna na usługach personalizacji kształcenia
- Prof. dr hab. Anna Turula (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie): Nowoczesne technologie w nowoczesnej edukacji
- Prof. dr hab. Lech Mankiewicz (Polska Akademia Nauk): Nowe technologie – nowa filozofia edukacyjna, czyli jak może wyglądać edukacja przyszłości
- Dr Bogdan Wszolek (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie): Rozważania wokół Gwiazdy Betlejemskiej (wykład i prezentacja w Kinie Sferycznym Planetarium AJD)
- Dr Edyta Sadowska (Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie): Charyzma, obowiązek czy powinność – sylwetka nauczyciela na obczyźnie (ZSRR, Bliski i Środkowy Wschód, 1939–1947)
- Prof. dr hab. Maciej M. Sysło (Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu): Edukacja a technologia – w poszukiwaniu zrozumienia i porozumienia
- Prof. dr hab. Renata Nowakowska-Siuta (Uniwersytet Warszawski): Interwencyjny charakter badań porównawczych a polska polityka edukacyjna. Przykład dwóch kolizji.

oświaty, kultury i polityki społecznej. Oddział Częstochowski PTP jest środowiskiem współpracy, w które angażują się nie tylko naukowcy, dydaktycy i menedżerowie oświatowi, ale także nauczyciele i wychowawcy różnego typu placówek oświatowych. Obecnie liczy 32 aktywnych członków.

Ramowy program pracy Oddziału Częstochowskiego zakłada między innymi:

- organizowanie cyklicznych spotkań naukowych, szkoleń, seminariów i konferencji,
- integrację lokalnego środowiska pedagogów poprzez współpracę członków Towarzystwa,
- poznanie pedagogicznych środowisk naukowych z innych ośrodków krajowych oraz zagranicznych,
- wspieranie członków Towarzystwa w ich rozwoju i działaniach pedagogicznych,
- współpracę z lokalnymi i krajowymi władzami oświatowymi,
- współpracę z instytucjami edukacyjnymi i organizacjami społecznymi zajmującymi się działalnością edukacyjną i opiekuńczo-wychowawczą,
- promocję badań i doskonalenia warsztatu pracy pedagogicznej,
- popularyzowanie innowacji pedagogicznych i rozwijanie kultury pedagogicznej w środowisku lokalnym,
- wspieranie członków Towarzystwa w tworzeniu grup badawczych integrujących lokalne środowisko pedagogów.

Członkiem zwyczajnym PTP może zostać każda osoba, która ma ukończone studia pedagogiczne lub kwalifikacje, które Zarząd Oddziału Terenowego uzna za równorzędne i jednocześnie spełnia przynajmniej jeden z następujących warunków: 1) ma opublikowany dorobek z dziedziny nauk

pedagogicznych lub pokrewnych, 2) ma znaczące osiągnięcia w zakresie praktyki pedagogicznej. Wystarczy wypełnić deklarację członkowską oraz uzyskać rekomendację dwóch członków wprowadzających. Druk deklaracji można otrzymać w siedzibie Oddziału (pokój 325 w budynku Wydziału Pedagogicznego AJD przy ul. Waszyngtona 4/8), tam też można uzyskać pomoc w sprawie rekomendacji członków wprowadzających.

Oddział Częstochowski PTP ma swoją zakładkę na oficjalnej stronie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (www.ptp-pl.org), gdzie można znaleźć aktualne informacje o organizowanych przez Oddział wykładach otwartych.

Joanna Juszczyk-Rygałło

Wykład prof. dr. hab. Jadwigi Hanisz, fot.: arch.

NOBLIŚCI MAJĄ SŁABOŚĆ DO AJD

Instytut Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii Akademii im. Jana Długosza oraz czasopismo Archives of Budo (IF=0.839) będą organizatorami pierwszego Światowego Kongresu pt. „Zdrowie i Sztuki Walki w Ujęciu Interdyscyplinarnym”. Patronat nad tym wydarzeniem objął laureat Pokojowej Nagrody Nobla Lech Wałęsa, który wstępnie zapowiedział swój udział. Planowany termin to 17-19 września 2015, miejsce: obiekty AJD.

Zadaniem Kongresu jest naukowa argumentacja uzasadniająca stałe wzmocnianie wszystkich aspektów zdrowia poprzez racjonalne praktyki sztuk walki jako przeciwwagi dla ekspansji kultury przemocy.

Z ramienia naszej uczelni Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest dr hab. prof. AJD Zygmunt Bąk,

Fot.: arch.

a Sekretarzem Kongresu dr hab. prof. AJD Jacek Wąsik.

Strona kongresu www.congress.archbudo.com

Nie po raz pierwszy noblista weźmie udział w konferencji w AJD. We wrześniu 2014 roku w symposium chemików uczestniczył Japończyk Ei-ichi Negishi.

ZBIGNIEW KALEMBA (1936-2015)

Z głębokim żalem informujemy o śmierci prof. Zbigniewa Karola Kalemby, kompozytora, pianisty, dyrygenta, pedagoga, dziekana Wydziału Wychowania Artystycznego AJD w latach 1996–2002, kierownika Zakładu Dyrygowania w Instytucie Muzyki w latach 1995–1998, wybitnej postaci świata jazzu i muzyki rozrywkowej w Polsce. Rodzinie i Przyjaciółom Profesora składamy wyrazy współczucia.

Dyrekcja i Pracownicy Instytutu Muzyki AJD

Zbigniew Kalemba urodził się w Mikołowie w 1936 roku. Był absolwentem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach w klasie fortepianu u prof. Zbigniewa Śliwińskiego.

Pierwsze kompozycje nagrał w 1954 roku z Orkiestrą Polskiego Radia w Katowicach. Współpracował jako pianista i kompozytor z orkiestrami Jerzego Haralda, Stefana Rachonia, Filharmonią Śląską, brał udział w wielu prestiżowych festiwalach krajowych i zagranicznych.

W latach 1965–1977 był kierownikiem zespołu muzycznego METRUM przy Rozgłośni PR w Katowicach. W latach 1982–1990 był Dyrektorem Naczelnym i Artystycznym Państwowej Operetki Śląskiej w Gliwicach. Pragnąc rozszerzyć tradycyjny repertuar operetkowy, w 1984 roku utworzył Scenę Eksperymentalną. W 1983 roku za jego staraniem powstało Policealne Studium Wokalno-Baletowe, działające przy Operetce Śląskiej, kształcące adeptów scen muzycznych.

W 1959 roku Zbigniew Kalemba objął funkcję dyrektora Społecznego Ogniska Muzycznego w Tychach, prowadząc jednocześnie klasę fortepianu. W latach 1962–1969 był zatrudniony w Państwowym Liceum Muzycznym w Katowicach, gdzie prowadził zespoły o profilu rozrywkowym

oraz uczył fortepianu.

W 1968 roku związał się z Państwową Wyższą Szkołą Muzyczną w Katowicach (obecnie Akademią Muzyczną). Z jego inicjatywy w 1968 roku powstało Studium Muzyki Rozrywkowej, które rok później zostało przekształcone w jedyny w kraju samodzielny Wydział Muzyki Rozrywkowej. Przez 12 lat pełnił funkcję dziekana Wydziału i kierownika Katedry Jazzu i Muzyki Rozrywkowej. Prowadził równocześnie klasę aranżacji i kompozycji. Z katowicką uczelnią był czynnie związany do 2002 roku.

Wśród jego absolwentów znajdują się pedagodzy Instytutu Jazzu: prof. Andrzej Zubek, prof. Jerzy Jarosik, oraz Sławomir Kulpowicz, Stanisław Sojka i inni. Big-Band PWSM pod jego dyktando wystąpił na wielu znaczących festiwalach jazzowych, zdobywając laury.

Prowadził kursy interpretacji jazzowej w kraju i za granicą, przewodniczył w konkursach muzycznych, był konsultantem szkolnictwa artystycznego I i II st. Departamentu Szkolnictwa Artystycznego Ministerstwa Kultury i Sztuki. Jest twórcą ponad 300 kompozycji, w tym utworów symfonicznych, a także muzyki filmowej m.in. do filmu „Struktura kryształu” w reżyserii Krzysztofa Zanussiego.

RYSZARD SZWED (1939-2015)

Zmarł prof. zw. dr hab. Ryszard Szwed, emerytowany pracownik Wydziału Filologiczno-Historycznego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (wcześniej Wyższej Szkoły Pedagogicznej). W latach 1996-2002 pełnił funkcję rektora Uczelni (WSP, I i II kadencja).

Profesor zmarł 18 maja 2015 r., miał 76 lat. Msza Święta Żałobna odbył się 22 maja o godz. 14.00 w Kościele pw. Św. Pio przy Cmentarzu Nowym w Radomsku. Uroczystości pogrzebowe miały miejsce na Cmentarzu Nowym w Radomsku.

Ryszard Szwed urodził się 4 stycznia 1939 roku w Radomsku. Kształcił się w Studium Nauczycielskim w Piotrkowie Trybunalskim, a później na Wydziale Filologiczno-Historycznym WSP w Krakowie. Uczelnię ukończył w 1965 roku. W 1977 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych (rozprawa pt. „Powstanie styczniowe w Zagłębiu Dąbrowskim”). Pracował jako nauczyciel w Liceum Pedagogicznym w Radomsku. Następnie pełnił funkcję dyrektora Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, a później dyrektora I LO w Radomsku. Z naszą Uczelnią związany od 1990 roku. Zajmował się okresem dwudziestolecia międzywojennego. W efekcie powstała rozprawa zatytułowana „Samorząd terytorialny w polityce i działalności PPS 1918-1939”. Stała się ona podstawą do nadania stopnia doktora habilitowanego (przez Uniwersytet Łódzki).

Zainteresowania naukowca koncentrowały się wokół dziejów Częstochowy. Wielokrotnie organizował konferencje, których przedmiotem była przeszłość miasta i regionu. Efektem tych działań stały się publikacje, które mają ogromne znaczenie w poznaniu i popularyzacji przeszłości Częstochowy i regionu.

W 1996 roku został wybrany rektorem WSP (I kadencja). Jego wkład w rozwój Uczelni, to przede wszystkim znaczący wzrost liczby studentów (do 11 tysięcy), a także uruchomienie nowych kierunków studiów i specjalności: język angielski - język biznesu, praca socjalna, administracja, zarządzanie i marketing. Powstały nowe biblioteki: Instytutu Filologii Obcych i Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. W 1999 został drugi raz wybrany rektorem WSP. Okres ten przeszedł do historii Uczelni jako czas kampanii na rzecz utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego (z przekształcenia WSP). Profesor zabiegał o wsparcie idei władze Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Częstochowskiej, Instytutu Teologicznego i Politechniki Częstochowskiej. Dużą jego zasługą był rozwój bazy lokalowej Uczelni. Pozyskano budynki przy ul. Waszyngtona 4/8 (główny obiekt Uczelni, obecnie mieści się w nim m. in. rektorat) i przy ul. Jasnogór-

skiej. Zakończono budowę obiektu zlokalizowanego przy al. Armii Krajowej 13/15 (Instytut Fizyki). Rozpoczęto budowę magazynu Biblioteki Głównej (znajduje się przy al. Armii Krajowej 36a).

W 1989 roku prof. Ryszard Szwed został posłem na Sejm RP.

Promocje młodych magistrów, doktorów, recenzje prac doktorskich i habilitacyjnych oraz bogaty dorobek naukowo badawczy w postaci licznych publikacji (książki i artykuły naukowe), to zaledwie drobny wycinek ogromnego dorobku naukowca i dydaktyka, jakim był profesor Ryszard Szwed. Należy doliczyć udział w pracach komisji, które zajęły się organizacją konferencji i seminariów naukowych. Był m.in. aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Historycznego. Sukcesy te ukoronował uzyskaniem w 2001 roku tytułu profesora. Doceniany przez liczne komisje i towarzystwa naukowe został udekorowany odznaczeniami: Złotym Krzyżem Zasługi dla ZHP oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Ryszarda Szweda zapamiętamy jako człowieka życzliwie nastawionego do studentów, przyjaciela i kolegę wielu z nas. Łączył w sobie duszę naukowca, z ogromną intuicją dociekliwego badacza przeszłości. Zawsze był uśmiechnięty, zdolny poświęcić swój czas osobom zainteresowanym historią oraz potrzebującym wsparcia.

*opr. Marek Makowski
(przygotowując wspomnienie, skorzystano z materiału zawartego w książce „Droga do Akademii (WSN-WSP-AJD 1971-1974-2004)”, pod redakcją Ryszarda Szweda)*

KOLEKCJA XIX-WIECZNEJ GRAFIKI PRASOWEJ W ZBIORACH BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ

W kolekcji grafik gromadzonych przez Bibliotekę Główną AJD na uwagę zasługują drzeworyty sztorcowe. Nie są wprawdzie tak cenne jak drzeworyty warsztatowe, gdzie grafik jest autorem pomysłu i jego realizatorem, ale warte są przedstawienia ze względu na kunszt wielu grafików i drzeworytników. Biblioteka posiada 112 jednostek inwentarzowych drzeworytów sztorcowych pochodzących przede wszystkim z „Tygodnika Ilustrowanego”, „Kłósów” i „Biesiady Literackiej”.

Dziewiętnaste stulecie można nazwać wiekiem czasopiśmiennictwa. W tym okresie znaczny procent produkcji wydawniczej stanowiły pisma ilustrowane. Do czołowych pism kulturalno-społecznych Polski drugiej połowy XIX wieku należały: „Tygodnik Ilustrowany” (1859–1939), „Kłósy” (1865–1890) oraz „Biesiada Literacka” (1876–1917). Treść tych pism była różnorodna i bogata. Składały się na nią powieści pisarzy polskich i obcych, poezja, artykuły poświęcone problemom społeczno-moralnym, filozofii, literaturze, sztuce, historii, polityce, naukom przyrodniczym i wynalazkom technicznym. Walory estetyczne pism i ich popularność podnosiły zamieszczone reprodukcje dzieł plastycznych w technice drzeworytniczej. Były to portrety, sceny historyczne i rodzajowe, wedyty oraz pejzaże. Oddziaływały sugestywnie na czytelników i kształtowały ich wyobraźnię oraz smak estetyczny.

W połowie XIX wieku drzeworyt rozpowszechnił się jako technika ilustracji w książkach i czasopismach, nadając ton ilustratorstwu tego czasu. Wydawcy i redakcje czasopism zatrudniali zarówno artystów, którzy dostarczali projektów, jak i drzeworytników, którzy projektom tym nadawali graficzne kształty. Rysunki przeznaczone specjalnie dla czasopism sporządzali najwybitniejsi ówczesni malarze: Aleksander i Maksymilian Gierymscy, Jan Matejko, Juliusz Kossak, Wojciech Gerson, Józef Gerson, Józef Pankiewicz, Władysław Podkowiński, Stanisław Witkiewicz. Szereg artystów np. Michał Elwiro Andriolli czy Franciszek Kostrzewski spopularyzowało swe nazwiska głównie dzięki opracowywaniu rysunków ilustracyjnych. Artyści, pracując na zamówienie, poruszali aktualne problemy ówczesnego życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego, a nieraz i politycznego.

Wśród drzeworytów ilustracyjnych kolekcjonowanych przez Bibliotekę Główną AJD najwięcej jest poświęconych Częstochowie i okolicom. Tematem tym zajmował się Adrian Mikołaj Głębocki, polski malarz, rysownik, litograf i pedagog. Część swego życia związał z Częstochową, gdzie

mieszkał i pracował jako nauczyciel rysunku w Gimnazjum Filologicznym. Wiele miejsca w swym dorobku poświęcił utrwaleniu zabytków architektury i kulturze regionu częstochowskiego. Rysował kościoły i klasztory Częstochowy, Kłobucka, Mstowa i Truskolas wraz z zabytkowym

ich wyposażeniem, wnętrza pracowni częstochowskich malarzy i snycerzy. Dla „Kłósów” wykonał szereg rysunków poświęconych Jasnej Górze. Na szczególną uwagę zasługują drzeworyty, które z pietyzmem oddają atmosferę życia klasztornej: „Ceremonia zmieniania sukienki na cudownym obrazie Matki Boskiej na Jasnej Górze w Częstochowie” (ryt. A. Malinowski), „Refektarz klasztorny na Jasnej Górze w Częstochowie” (ryt. K. Wiśniewski), „Sala Biblioteki w Klasztorze na Jasnej Górze w Częstochowie” (ryt. S. Antoszewicz) czy „Wielka sala w klasztorze na Jasnej Górze w Częstochowie” (ryt. M. Wiśniewski). Do cyklu artykułów tego tygodnika wykonał także szereg prac przedstawiających eksponaty ze skarbca jasnogórskiego „Skarbiec na

Jasnej Górze w Częstochowie”, „Laska pielgrzymia Mikołaja Radziwiłła Sierotki”, „Zakończenie różańca Mikołaja Radziwiłła Sierotki” czy „Armatka turecka w Skarbcu Jasnogórskim”. Życie przyklasztorne, sierpniowe pielgrzymki to także tematy przewijające się przez twórczość ilustratorską Głębockiego „Przybycie kompanii na odpust do Częstochowy” (ryt. J. H.), „Pamiętka z Częstochowy” (ryt. W. Bojarski), „Stragany w Częstochowie” (ryt. P. Boczkowski) czy „Druga brama przed kościołem na Jasnej Górze w Częstochowie” (ryt. E.N.).

„Tygodnik Ilustrowany” drukował cykl artykułów Edwarda Chłopickiego „Częstochowskie strony” poświęcony wycieczkom po Częstochowie i jej okolicach. Treść cyklu uzupełniały rysunki Ludomira Franciszka Dymitrowicza np. „Pałac w Chrzastowie, od strony parku” (ryt. A. Malinowski), „Widok Kruszyny” (ryt. E. Nicz) czy „Widoki Radomska” (ryt. A. Malinowski).

Do częstochowskiej kolekcji drzeworytów należy również rysunek najwybitniejszego polskiego rysownika i ilustratora XIX wieku Michała Elwira Andriollego „Książ Kordecki broni Częstochowy”. Biel i czerń rysunku oddaje spokój ks. Kordeckiego i groźbę sytuacji na jasnogórskich murach.

Franciszek Kostrzewski to drugi wybitny rysownik tego okresu, malarz rodzajowy i karykaturzysta, znany przede wszystkim z humorystycznych scen z życia Warszawy.

W jego twórczości ilustratorskiej znalazły się również prace poświęcone Częstochowie i okolicy: „Olsztyn”, „Szczątki zamku w Mirowie”, „Zamek w Koszkwie”, „Zwaliska zamku w Bobolicach od południa” czy scenka rodzajowa „Powrót z Częstochowy” (ryt. E. Nicz). Wysoki poziom artystyczny ilustracje zawdzięczały rytownikom. Praca drzeworytnika wymagała biegłości w posługiwaniu się rylcem i artystycznych uzdolnień. Rytownik musiał nie tylko wyciąć wiernie rysunek, ale także oddać jego światłocien, a nawet naśladować charakter kreski rysownika.

W swoich zbiorach Biblioteka przechowuje prace rytowane przez wielu znakomitych drzeworytników. Jan Styfi to jeden z najwybitniejszych drzeworytników interpretacyjnych w Polsce. Stworzył m.in. cykl prac poświęconych Janowi Długoszowi „Święty Kazimierz na modlitwie” wg obrazu W. Cynka z Wystawy Obrazów Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim, „Jan Długosz (Longinus) kanonik krakowski, nominat arcybiskup lwowski” wg sztychu Ligbera, a także „Jan Długosz, nauczyciel dzieci Kazimierza Jagiellończyka” wg obrazu Walerego Eljasza.

Również znanym i cenionym drzeworytnikiem w kraju i za granicą był uczeń Styfiego, Józef Holewiński. Jego drzeworyty odznaczają się czystą i subtelną kreską, miękkim, delikatnym światłocieniem i znakomitą interpretacją oryginału. Spośród jego prac wybijają się przede wszystkim portrety np. studium „Józef Rychter w ośmiu charakterystycznych rolach” czy zamieszczony w „Kłosach” wizerunek Wojciecha Jastrzębskiego. „Wieluń. Ratusz z Bramą Krakowską w Wieluniu. Kościół Farny w Wieluniu”,

„Ksiądz Augustyn Kordecki w czasie oblężenia Częstochowy przez Szwedów” wg obrazu W. Eliasza oraz „Obrona Olsztyna przez Karlińskiego” kopia obrazu Alchimowicza to trzy prace Andrzeja Zajkowskiego w zbiorach Biblioteki. Zapisał się on na kartach historii drzeworytnictwa polskiego jako świetny, pełen inwencji, subtelny odtwórca rysunków wielu malarzy i rysowników, ale przede wszystkim Andriollego.

Ze scen rodzajowych i pejzaży zasłynął Edward Nicz. Jego drzeworyty pokazywane były na międzynarodowej wystawie w Berlinie w 1891 roku. Rytował m.in. „Powrót z Częstochowy” Franciszka Kostrzewskiego, czy „Wnętrze pracowni snycerskiej w Częstochowie” Adriana Mikołaja Głębockiego.

Gromadzona przez Bibliotekę Główną AJD XIX w. grafika prasowa może posłużyć jako jedno ze źródeł do badań nad dziejami sztuki i prasoznawstwa polskiego.

Renata Łęgowik

Bibliografia

1. C. Gajkowska, „Tygodnik Ilustrowany”, W: J. Bachórz, A. Kowalczyk, „Słownik literatury polskiej XIX wieku”, Wrocław 2002.
2. M. Grońska, „Nowoczesny drzeworyt polski (do 1945 roku)”, Wrocław 1971.
3. M. Opalek, „Drzeworyt w czasopiśmie polskim XIX stulecia”, Wrocław 1949.
4. „Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających: malarze, rzeźbiarze, graficy”. T. 1-8.
5. B. Szyndler, „Tygodnik ilustrowany Kłosa 1865-1890”, Wrocław 1981.

CYFROWE IDENTYFIKATORY DOI

Publikowanie w internecie, tworzenie zasobów cyfrowych, bibliotek i repozytoriów stało się w ostatnich latach zjawiskiem powszechnym. Oprócz długotrwałej archiwizacji i udostępniania cyfrowych obiektów konieczna stała się potrzeba ich dokładnej identyfikacji. W przypadku publikacji tradycyjnych system identyfikowania polega na przydzielaniu publikacjom znormalizowanych, jednoznacznych i niepowtarzalnych numerów typu ISBN, ISSN. Systemy identyfikacyjne stosowane są także dla obiektów sieciowych, gdyż adresy internetowe URL zmieniają się zbyt często i wskazują jedynie lokalizację, a nie identyfikują jednoznacznie samego obiektu. Identyfikatorem dokumentu elektronicznego, który jest na stałe przypisany i nie zależy od jego fizycznej lokalizacji, jest DOI (Digital Object Identifier). Rejestracją DOI zajmują się powstałe w tym celu agencje.

W 2014 r. Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie podpisała w imieniu Wydawnictwa im. Stanisława Podobińskiego w Częstochowie umowę z konsorcjum CrossRef, będącym stowarzyszeniem wydawców literatury naukowej. Przynależność do CrossRefu umożliwia nadawanie wszystkim publikowanym w naszym wydawnictwie arty-

kułom unikalnych numerów DOI, które składają się z prefiksu definiującego wydawcę oraz sufiksu, który jednoznacznie określa dokument. Podstawową cechą DOI jest jego stałość. Identyfikator DOI jest wyszukiwany poprzez <http://dx.doi.org>, gdzie pod konkretnym numerem artykułu przypisana jest jego internetowa lokalizacja URL. Pomimo zmiany adresu internetowego numer DOI pozostaje bez zmian.

Dodatkowym atutem artykułów opatrzonych numerem DOI jest łatwość ich użytkowania (poprzez jedno kliknięcie można przejść do pełnego opisu lub treści danego artykułu), a także zwiększa się znacznie widoczność dorobku naukowego pracowników.

Wydawnictwo naszej Uczelni od pewnego czasu nadaje identyfikatory DOI artykułom wydawanym w AJD, które dostępne są w „Bibliotece Cyfrowej AJD”. Dzięki temu artykuły opublikowane w naszym wydawnictwie są bardziej widoczne i mają większe szanse na cytowania. Efektem tych działań jest przykładowy widok z bazy CrossRef zawierający debiutancki numer Kultury Fizycznej z nadanymi numerami DOI.

Agnieszka Jońska, Iwona Mielczarek

VI AKADEMIA W BIBLIOTECE

Wspólnie z pracownikami Biblioteki im. dr. Władysława Biegańskiego akademicy odnieśli duży sukces. Jest nim VI edycja akcji „Akademia w Bibliotece”. Jak wynika z podsumowania zakończonej niedawno akcji, w 19 spotkaniach wzięło udział 1 140 uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych i nie tylko (w 2014 – 490 osób, a w 2015 r. – 650). Popularyzacja wiedzy, pokazywanie nauki młodym ludziom w sposób przystępny i ciekawy, a także promocja AJD i czytelnictwa – zdaniem organizatorów akcji cele te zostały zrealizowane. Od września ruszają przygotowania do kolejnej akcji – „Akademii w Bibliotece VII”. Liczymy na jeszcze większe zainteresowanie ze strony szkół, częstochowian, a także akademików przygotowujących prezentacje. W tym miejscu trzeba przyznać, że już w tym roku akcja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem. Osób chcących wyklądać zgłosiło się tak dużo (a do tego były osoby zgłaszające dwa i więcej tematów), że przekroczyło to możliwości organizatorów. Za wszystko serdecznie dziękujemy!

1. Dr Violetta Jaros (Instytut Filologii Polskiej) – „*MY-WY-ONI w języku użytkowników CB-radia*” – 30 os.
2. Mgr Anna Konert (Instytut Filozofii, Socjologii i Psychologii) – „*Pszczelarskie interakcje z przyrodą*” – 30 os.
3. Dr hab. Adam Regiewicz, prof. AJD (Instytut Filologii Polskiej) – „*Inkwizytor i civitas diaboli w narracjach historical fantasy*” – 2 spotkania, w tym jedno w IV LO, ok. 190 os.
4. Mgr Ewelina Mika (Instytut Filologii Polskiej) – „*Liternet. Literackie eksperymenty (w) sieci*” – 30 os.
5. Dr Barbara Kowalska (Instytut Historii) – „*Miejsce i rola kobiety w średniowieczu*” – ok. 120 os. (spotkanie w I LO)
6. Dr Edyta Skoczylas-Krotla (Instytut Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej) – „*O czym pamiętać, czego unikać – wybrane aspekty kultury języka*” – 2 spotkania, w tym jedno w IV LO; ok. 120 os.
7. Dr Ryszard Majer (Instytut Pedagogiki) – „*Co ma Prometeusz do wieży błądnów i dlaczego niektórzy zjadali swoich dziadków? Kilka uwag o pomocy drugiemu człowiekowi wczoraj i dziś*” – 30 os.
8. Prof. Grzegorz Banaszek (Instytut Sztuk Pięknych) – „*Najstarsza profesja*” – 60 os.
9. Dr Katarzyna Chmielewska (Instytut Historii) – „*Czystość i brud w średniowieczu*” – 3 spotkania, w tym jedno w I LO, jedno w IV LO; ok. 210 os.
10. Dr Katarzyna Milik (Instytut Historii) – „*Stan miast Rzeczypospolitej w czasach Stanisława Augusta Poniatowskiego*” – 60 os.
11. Dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. AJD (Instytut Filologii Polskiej) – „*Czucie i wiara*” czy: „*Szkiełko i oko*”? *Związki romantycznej literatury z nauką*” – 2 spotkania, w tym jedno w IV LO; ok. 150 os.
12. Dr Anna Marek-Bieniasz (Instytut Filozofii, Socjologii i Psychologii) – „*Albert Schweitzer - twórca etyki czci dla życia, idol współczesnej młodzi, działacz na rzecz pokoju, dobroczyńca ludzkości*” – 20 os.
13. Prof. dr hab. Tadeusz Srogosz (Instytut Historii) – „*Między ideałem prawego rycerza a wizją Kmicicowej kompanii według Henryka Sienkiewicza*” – 2 spotkania, w tym jedno w I LO; ok. 150 os.

NASI MUZYCY NAGRODZENI W KONKURSIE W RUŻOMBERKU

14–15 kwietnia odbył się w Katolickim Uniwersytecie w Rużomberku (Słowacja) konkurs interpretacji muzycznej Študentská umelecká činnosť. W gronie około 100 uczestników – studentów uczelni pedagogicznych i artystycznych Czech, Słowacji, Węgier, Niemiec oraz Polski wystąpili także przedstawiciele Instytutu Muzyki AJD.

Nasze studentki wróciły z trzema dyplomami: Oksana Pobutcka (przygotowana przez dr hab. Roberta Gawrońskiego, prof. AJD) zdobyła III nagrodę w grze na fortepianie (kategoria II), Olga Owczarek (przygotowana przez dr Barbarę Karaśkiewicz) zdobyła I nagrodę w grze na fortepianie (kategoria I), a duet fortepianowy Oksana Pobutcka, Liubov Nazarova (przygotowane przez dr hab. Roberta Gawrońskiego, prof. AJD) zdobyły I nagrodę w grze na fortepianie na cztery ręce.

Kolejny raz nasi studenci są zauważani i nagradzani przez międzynarodowe jury konkursu w Rużomberku. Młodym Artystom oraz ich Pedagogom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

Przedstawiciele AJD na konkursie muzycznym w Rużomberku, fot.: arch.

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA AJD

Ryszard Szalowski - *Informacje niejawne. Zagadnienia prawnoadministracyjne*. Częstochowa, 2015. 196 stron.

„Recenzowana monografia jest wartościowa i potrzebna. Praca stanowi kompleksową i wyczerpującą analizę prawnoadministracyjnych zagadnień informacji niejawnych, przeprowadzoną z uwzględnieniem regulacji Konstytucji i ustaw, poglądów doktryny, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego oraz sądów administracyjnych. Autor uwzględnił jako kryteria analizy dogmatycznej, z jednej strony troskę o skuteczność ochrony informacji niejawnych, z drugiej - konieczność respektowania przez ustawodawcę zwykłych, konstytucyjnie chronionych wartości, takich jak prawo dostępu do informacji publicznej, wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz swoboda działalności gospodarczej. Układ pracy cechuje przejrzystość i wewnętrzna spójność. Praca umiejętnie łączy rozważania teoretyczne z przystępnością. Niezależnie od walorów naukowych należy wskazać na przydatność recenzowanej monografii jako materiału źródłowego, zarówno w procesie studiów wyższych na takich kierunkach jak prawo, administracja, bezpieczeństwo narodowe czy bezpieczeństwo wewnętrzne, jak i w toku szkoleń w zakresie ochrony informacji niejawnych”.

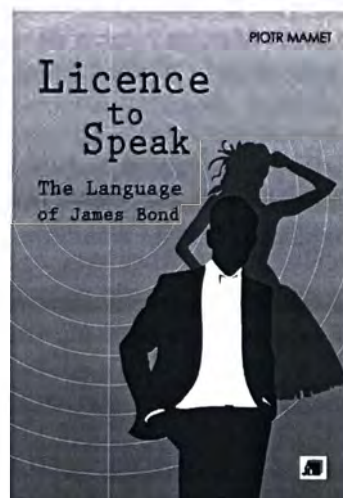
(z recenzji prof. Jana Szreniawskiego)

Ryszard Szalowski
Informacje niejawne
Zagadnienia prawnoadministracyjne

Piotr Mamet - *Licence to Speak. The Language of James Bond*. Częstochowa, 2015. 430 stron.

Celem książki jest analiza języka, jakiego używa James Bond jako postać filmowa. Analiza obejmuje strategie stosowane przez słynnego agenta w dialogach ze swoimi przełożonymi, a także napotykanymi w trakcie swoich misji kobietami, współpracownikami i przeciwnikami. Strategie te obejmują m.in. wykorzystanie elementów humoru oraz taktyk negocjacyjnych. Dyskurs prowadzony przez Jamesa Bonda badany jest w kategoriach pragmatyki językowej i uwzględnia relację pomiędzy wypowiedziami i kontekstem. Analiza obejmuje także gatunki i rejestry obecne w prowadzonych przez Agenta 007 dyskursach. Praca składa się z jedenastu rozdziałów i *Wstępu*.

Adam Olech - *Semantyczna teoria poznania*.

Częstochowa, 2014. 290 stron.

Publikacja autorstwa dr. Adama Olecha jest bardzo dobrym wprowadzeniem do zagadnień semantycznej teorii poznania, ale jej charakter bynajmniej nie ogranicza się tylko do wprowadzenia. Autor porusza szerokie spektrum zagadnień zarówno historycznych, jak i systematycznych. Szkicuje genezę idei semantycznej teorii poznania, koncentrując się na pionierskich ujęciach Kazimierza Ajdukiewicza oraz propozycjach Romana Suszki i Jana Woleńskiego.

Książka zawiera autorskie komentarze, propozycje uzupełnień czy też wskazania uwarunkowań poglądów filozofów, którymi zajmuje się Autor na kartach monografii. Rozprawa nie jest wolna od wątków dyskusyjnych, ale to tylko podnosi jej walory. Prace filozoficzne są pełne takich wątków, to rzecz oczywista dla naukowego dyskursu w tej dziedzinie wiedzy. W przypadku *Semantycznej teorii poznania* czytelnicy mieli będą do czynienia z rzetelną publikacją prezentującą i rozwijającą dorobek, ważnej dla zajmujących się filozofią Polaków, tradycji filozoficznej.

ARCHITEKT COACHING

„Architekt Coaching – zbuduj swoją przyszłość” powstał przypadkiem. Jak to bywa – to, co rodzi się z przypadku, często odnosi niespodziewany sukces. Basia i Marcin poznali się na uczelni. Wspólne zainteresowania, poglądy doprowadziły do tego, że zdecydowali się pomagać innym, zwłaszcza osobom młodym, szukającym swojej drogi w życiu. Do współpracy namówił ich Marek Makowski – pracownik działu Promocji AJD, rzecznik prasowy uczelni.

Wszystko zaczęło się od warsztatów w klasach maturalnych. Pomysł zrodził się w listopadzie 2014 roku, prężnie Architect Coaching zaczął działać już w grudniu. Razem z Zespołem Promocyjnym AJD odwiedziliśmy kilkanaście szkół ponadgimnazjalnych, starając się promować naszą uczelnię, która stale się rozwija. Dodatkowo spotkania miały na celu dotarcie do młodych ludzi poprzez warsztaty coachingowe, które miały podnieść ich wewnętrzną motywację do działania i pokazać, jak małymi krokami można osiągnąć w życiu sukces. Architekt coaching to nie tylko „Kolczing”, to również niesienie pomocy innym. Do Basi i Marcina zgłasza się wiele osób, porady udzielane są bezpłatnie. Czasami człowiekowi brakuje po prostu rozmowy.

Barbara Wallus o sobie: „Twardo stąпам po ziemi. Każdego dnia wyznaczam sobie cele, które pragnę osiągnąć. Cechuje mnie upór, rzadko kiedy rezygnuję ze swoich marzeń. Uważam, że świat należy nie tylko do odważnych, ale przede wszystkim do tych, którzy „mają jaja”. Jestem kreatywna, wytrwała, lubię się „intelektualnie

spocić”, szukając nowych rozwiązań. Moim mottem życiowym jest: *Wygrywają ci, którzy postanawiają wygrać*. Pracuję z ludźmi i dla ludzi. Towarzyszę w rozwoju i budowaniu udanego życia, ponieważ uważam, że tam, gdzie rozwija się jeden człowiek, rozwija się system: rodzina, firma i społeczeństwo. Droga rozwoju jest często piękna, czasem trudna i zdecydowanie warta wysiłku. Wierzę, że człowiek żyjący w zgodzie z tym, co czuje i czego naprawdę pragnie – z własnymi wartościami, talentami i marzeniami – zwiększa szansę, by czuć się w życiu prawdziwie spełnionym”.

Marcin Radziwołek o sobie: „Jestem urodzonym optymistą. Cechuje mnie konsekwencja i wytrwałość. Każdego dnia wytyczam sobie nowe cele, które sukcesywnie realizuję. W moim życiu nie ma wymówek – nie znam słowa NIE. Uważam, że człowiek może osiągnąć sukces, jeśli tylko sam tego zapragnie! Moim mottem jest: „Każdy z nas jest kowalem swojego losu i to od nas samych zależy, jak będzie wyglądać nasze życie”. Każdego dnia staram się zarażać ludzi wokół siebie pozytywnym nastawieniem. Na co dzień pracuję z różnymi ludźmi, dając przy tym jak najwięcej z siebie samego. Nie boję się nowych wyzwań. Mam głowę pełną pomysłów, które stopniowo realizuję. Kiedy budzę się rano, pierwszym pytaniem, które pojawia się w mojej głowie, jest: Co mogę zrobić, by nie zmarnować żadnej nowej szansy w życiu? Na swojej drodze spotykam wielu ludzi, a każdy napotkany człowiek to niepowtarzalna historia. Staram się pomagać, pobudzać te działania, które spowodują odnalezienie wewnętrznej motywacji. W każdym z nas drzemie potencjał tak wielki, jak tylko możemy go sobie wyobrazić. Jednak, co ważne, nie każdy wie, jak go pobudzić, jak uwierzyć we własne siły”.

Architect Coaching oferuje szkolenia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i nie tylko. Specjalizuje się w szkoleniach, rozwijając zdolności rozwoju osobistego, doradztwa zawodowego i coachingu. Warsztaty pomagają uczniom i organizacjom rozwinąć się, budząc drzemiący w nich potencjał. W swojej pracy Basia i Marcin korzystają z bogatej wiedzy o procesach grupowych; każde szkolenie przygotowywane jest tak, by było dostosowane do poziomu zaangażowania i otwarcia uczestników. Ponadto, pomagają zaplanować ścieżkę kariery, która będzie wytyczona zgodnie z celami, oczekiwaniami i potencjałem odbiorcy, jakim dysponuje. Szkolenia prowadzone są w formie wykładów i ćwiczeń, kładą silny nacisk na praktyczną stronę, wydobywając możliwości i talenty uczestników. Dzięki szkoleniom uczestnicy rozwijają swoje umiejętności coachingowe. Uczą się skutecznie zarządzać swoim czasem, próbują wyznaczać swoje cele i tym samym realizować je.

ARCHITECT COACHING - Barbara Wallus i Marcin Radziwołek, fot. A. Jeziorowski

Marcin Radziwołek

AKADEMICKA.TXT - MIESIĘCZNIK DLA STUDENTÓW

Paulina Głuszko, studentka I roku analityki i kreatywności społecznej, redaktor naczelna „Akademicka.txt” – pisma, które istnieje zaledwie od kilku miesięcy, zdradza kulisy funkcjonowania miesięcznika.

Marek Makowski: Skąd pomysł na „Akademicką.txt”?
Jest pani na pierwszym roku studiów i już powstaje gazeta?

Paulina Głuszko: Wychodzę z założenia, że im wcześniej podejmujemy próby samorealizacji, tym większa jest dla nas korzyść. Jestem dopiero na pierwszym roku studiów, ale dzięki temu zyskuję więcej czasu na rozwój gazety i więcej będę w stanie zrobić. Gdy tylko rozpoczęłam studia, marzyłam o tworzeniu gazety studenckiej. Zawsze lubiłam pisać i chyba odkąd mam taką umiejętność, starałam się wspomagać piórem okoliczne media, chociażby szkolne. Na początku studiów byłam przekonana, że nasza Uczelnia ma już gazetę studencką i chciałam do niej dołączyć jako redaktor. Fakty były jednak inne, a mój zapał wzrastał z minuty na minutę. Dzięki pomocy pracowników AJD oraz studentów udało się ruszyć z wydawaniem tego pisma.

Jakie jest założenie gazety? O czym piszecie chętniej, a o czym może trochę mniej?

Głównym celem naszego miesięcznika jest informowanie studentów o wydarzeniach, które odbywają się w naszej Akademii. Okazuje się, że mało kto zdaje sobie sprawę z tego, jak prężnie działają nasze koła naukowe i ile mamy możliwości rozwoju właśnie w AJD. „Akademicka.txt” jest właśnie takim forum, na którym każdy student może „zareklamować swoje wydarzenia”. Interesuje nas wszystko, czym zajmują się studenci i chcemy jak najwięcej pisać o ich pasjach i talentach. Ponadto skupiamy się także na wydarzeniach organizowanych w naszym mieście, dlatego też w każdym z numerów można znaleźć informacje o zbliżających się festiwalach, spektaklach, koncertach i innych atrakcjach. Ja osobiście uwielbiam przeprowadzać wywiady ze studentami - głównie tym się zajmuję. Każdy z redaktorów zapewne najbardziej lubi pisać o wydarzeniach im najbliższych, czyli o pracach kół naukowych, w których działają. Są też artykuły o innych imprezach, w których uczestniczą lub są ich organizatorami. Staram się nie narzucać twórcom gazety tematów, o których wiem, że nie będą im odpowiadać.

Gazeta to ludzie. W jaki sposób zebrał się zespół? Kto w nim jest? Jakie są zainteresowania członków zespołu i czy mają wpływ na tematykę powstających materiałów?
Gazetę tworzą studenci różnych wydziałów, z przeróżnych kierunków, a także doktoranci AJD. Kompletowanie redakcji rozpoczęłam od poinformowania studentów o powstaniu miesięcznika na swoim kierunku oraz na Wydziale Nauk Społecznych. Również w grupach studenckich na portalach społecznościowych zamieściłam post o takiej działalności. Studenci zgłaszali się sami. Często spotykam osoby, które chcą coś napisać do jednego numeru i nie są stałą częścią

Paulina Głuszko, fot.: arch.

naszej redakcji. Obecnie w gazecie działa 10 osób, ale jak wspomniałam, chętnie publikujemy artykuły studentów niezwiązanych z nami na stałe. Ze względu właśnie na tę różnorodność kierunków ciężko powiedzieć, jakie są zainteresowania naszej redakcji. Pewne jest, że każdy z nas interesuje się rozwojem innych studentów i naszej Akademii.

Do kogo adresowana jest gazeta?

Głównym odbiorcą gazety są studenci. Uważam, że ludzie z naszego miasta także znajdą coś dla siebie. Staramy się pisać tak, żeby trafić do większego grona odbiorców niż tylko pracownicy i studenci AJD. Pracujemy nad większym kręgiem odbiorców.

Gdzie jej szukać i ile ukazało się dotychczas numerów?

Pierwszy numer ukazał się w styczniu 2015 roku. Udało nam się wydać już 5 numerów, szósty jest w trakcie tworzenia. Gazeta zawsze wychodzi w pierwszym tygodniu nowego miesiąca. Niestety, jak na razie dostępna jest tylko w wersji elektronicznej. Znaleźć ją można na stronie Wydziału Nauk Społecznych (www.wns.ajd.czyst.pl) w zakładce „Dla studenta”.

Jakie są plany rozwoju pisma?

Naszym największym marzeniem jest wydawanie gazety w wersji standardowej, czyli „na papierze”. Mamy nadzieję, że już niebawem uda nam się pozyskać pieniądze na drukowanie pisma. Zależy nam na promocji naszej gazety, dlatego staramy się obejmować patronaty medialne przeróżnych wydarzeń. Chcemy poszerzyć skład redakcji. Zachęcamy wszystkich zainteresowanych, kreatywnych studentów do współpracy, nie tylko takich, którzy chcą pisać, ale również korektorów i informatyków.

Dziękuję za rozmowę.

Również dziękuję.

MIĘDZYNARODOWE SUKCESY STUDENTÓW AJD CZĘSTOCHOWA!

W pierwszy weekend grudnia odbyły się Akademickie Mistrzostwa Świata w Tajlandii. Naszą uczelnię reprezentowała dwójka zawodników Klubu Uczelnianego AZS AJD sekcji podnoszenia ciężarów.

W niedzielę 7 grudnia na pomoście zaprezentował się Łukasz Grela i zrobił to w znakomity sposób, zdobywając złoty medal. Tak, mamy mistrza świata, a dokonał tego Łukasz w kategorii do 94 kg. W rwaniu pokazał wspaniałą formę, zaliczając trzy podejścia odpowiednio do 165 kg, 170 kg i 175 kg, czym zbudował sobie nad drugim zawodnikiem przewagę 10 kg, a nad trzecim aż 24 kg. W podrzucie także pokazał klasę, zaliczając odpowiednio 190, 195 i 200 kg. W tym boju zdobył srebrny medal, ponieważ wyprzedził go Tajlandczyk, także podrzucając 200 kg, ale ważył 10 gramów mniej.

Drugi z naszych reprezentantów, student pierwszego roku fizjoterapii Dominik Kwapisz także znakomicie wystartował, zajmując V lokatę w kat. do 62 kg. Wyrwał sztangę ważącą 105 kg i podrzucił w najlepszym podejściu 135 kg. Był to jego debiut na Akademickich Mistrzostwach Świata.

W tym samym czasie grupa naszych zawodników: Justyna Zawada, Karol Żelezik, Dominik Dusiński, Aleksander Krukar, Mariusz Gawron pod opieką instruktora Damiana Klareckiego wyjechała na Litwę do Kowna na międzynarodowy Memoriał Vytautui Leitonui. Pierwsza wystartowała Justyna Zawada, wygrała rywalizację kobiet z wynikiem 128 kg (58 +70). Po niej w grupie zawodników do 15 lat startował Mariusz Gawron, który także wygrał z rezultatem 170 kg (75 +95). W grupie do 20 lat w kat. wagowej do 105 kg startował Karol Żelezik, który zwyciężył z wynikiem 240 kg (110 +130). W ostatniej grupie młodzieżowców do lat 23 startowało dwóch zawodników Dominik i Aleksander – wygrał ten pierwszy z wynikiem 213 kg (96 +117), a Aleksander był drugi 202 kg (90 +112). To były bardzo dobre zawody w naszym wykonaniu, padło wiele rekordów życiowych. Wielkie słowa podziękowania dla Egidijusa Slavikasa za zaproszenie i wspaniałe przyjęcie naszych zawodników.

Damian Klarecki

*Mistrz Świata Łukasz Grela,
fot.: arch.*

STUDENCI W OSTRAWIE

W dniach 25-26 lutego 2015 r. studentki analityki i kreatywności społecznej oraz pracownicy Instytutu Filozofii, Socjologii i Psychologii wzięli udział w projekcie „Studenci-Studentom”. W ramach tej inicjatywy zorganizowany został wyjazd do Ostrawy, uniwersyteckiego miasta w Czechach.

Spotkanie z czeskimi studentami miało charakter warsztatowo-wykładowy. Głównym założeniem projektu było nawiązanie współpracy z Katedrą Psychologii w celu umiędzynarodowienia aktywności studentów, rozwoju zdolności interpersonalnych i wprowadzenia w życie studentów komunikacji międzykulturowej.

Pierwszego dnia studentki Paulina Głuszko i Joanna Kostrzewska przeprowadziły zajęcia wykładowo-ćwiczeniowe pt. Kreatywność w Komunikacji, który poprzedził wykład dr Elżbiety Kornackiej-Skwary. Pomimo różnicy kultur, odmienności języka i ogólnie przyjętych stereotypów udało się osiągnąć założony efekt. Czesi z przyjemnością podjęli się współpracy w wykonywanych zadaniach

i chętnie brali udział w dyskusjach. Poza komunikacją werbalną i niewerbalną poruszony został także temat „Polacy o Czechach, Czesi o Polakach”, który rozwił wiele wątpliwości dotyczących naszych zachowań, wierzeń i wzajemnego odbioru kultur.

Drugi dzień rozpoczął wykład dr Elżbiety Napory na temat „Resilience”. Następnie odbyła się część warsztatowa „Jak Cię widzą, tak Cię piszą” prowadzona przez studentki Martę Jarosz oraz Klaudię Miarękę. Celem tych zajęć było omówienie ważnych zagadnień łamiących stereotypy, z uwzględnieniem pojęcia pierwszego wrażenia. Ta część również zachęciła czeskich studentów do szeroko pojętej współpracy i aktywnego udziału w ćwiczeniach.

Przeprowadzone zajęcia i spotkania z pracownikami Uniwersytetu w Ostrawie wskazały na niewielką znajomość sąsiadujących ze sobą krajów. Stąd też mgr Marek Malus, pracownik Katedry Psychologii, zapewnił rewizytę w naszej uczelni już jesienią, aby w dalszym ciągu dokształcać studentów w kontaktach międzykulturowych.

CZY BĘDĄC NIEPEŁNOSPRAWNYM, MOŻNA STUDIOWAĆ?

Często zastanawiamy się, czy będąc osobą niepełnosprawną można studiować wraz z osobami pełnosprawnymi. Okazuje się, że tak. Nawet osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności mogą studiować z osobami w pełni sprawnymi. Przykładem może być Ania, studentka pedagogiki I stopnia Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Ania jest osobą z rozpoznaniem dziecięcym porażeniem mózgowym (postać mieszana) i jest niewidoma, bez poczucia światła. W wieku dziecięcym częściowo widziała, lecz postępująca choroba oczu, której zahamowanie nie było możliwe, doprowadziła do całkowitego zaniku widzenia. Ania wielokrotnie była konsultowana w różnych klinikach w kraju i za granicą, bezskutecznie. W jej przypadku nie można było wykonać tzw. przymrażania oczu, by zapobiec rozrastaniu się chorobotwórczych włókien zarastających oczy i niszczących siatkówkę oraz nerwy wzrokowe. Jedyne, co można było zrobić, to operacyjnie usuwać owe włókna. Kilka takich operacji wykonał prof. Marek Prost w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie, jednak po ostatniej próbie ratowania widzenia, przy

której usunięto zniszczoną soczewkę w celu zastąpienia jej sztuczną, Ania wskutek pofałdowania się siatkówki straciła poczucie światła i możliwość zobaczyć cokolwiek w życiu. Choć nie poddała się, śledzi różne nowinki z dziedziny okulistyki, jeździ na konsultacje lekarskie, to zdaje sobie sprawę, że odzyskanie wzroku przy dzisiejszym stanie nauki nie jest jeszcze możliwe, ale kiedyś – kto wie?

Anna Karyś, podczas XVIII Festiwalu Piosenki Młodzieży Niepełnosprawnej w Ciechocinku, fot.: arch.

Żyjąc nadzieją, że znów będzie mogła widzieć, jak wszyscy jej koledzy i koleżanki, Ania poznaje otaczający ją świat innymi zmysłami np. słuchem czy dotykiem. To, że całkowicie utraciła wzrok w wieku 9 lat, nie przeszkodziło jej w ukończeniu masowej szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego, zawsze z bardzo dobrymi wynikami. Zawsze brała udział w konkursach plastycznych i wokalnych, zajmując w nich czołowe miejsca. Jeszcze w szkole podstawowej jej zainteresowania kierowały się również ku tańcowi towarzyskiemu i pływaniu. Przewagę nad wszystkimi zainteresowaniami ma jednak śpiew, który uprawia

do dziś, charytatywnie występując dla Stowarzyszeń Osób Niepełnosprawnych. Ania jest uczestniczką Festiwalu Osób Niepełnosprawnych w Ciechocinku. W 2011 i 2012 r. przyczyniła się do zaproszenia do Częstochowy Fundacji Osób Niepełnosprawnych PRO OMNIBUS z Ciechocinka i wraz z nią śpiewała na koncertach w Konopiskach na zaproszenie Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych PROMETEUS, w Blachowni na zaproszenie Towarzystwa Przyjaciół i Miłośników Blachowni. Fundacja PRO OMNIBUS z Ciechocinka dała również trzeci koncert, który odbył się w Klubie Politechnik w Częstochowie. Jak widać, będąc osobą niepełnosprawną, można integrować się z pełnosprawnymi. Integracja ta następuje poprzez wspólne działanie np. wspólne studiowanie i dążenie do osiągnięcia jak najlepszych wyników w nauce. Można również wspólnie działać, jak to robi Ania, na rzecz innych ludzi.

Rozpoczynając studia pedagogiczne, ma wyznaczony cel w życiu. Chce zostać tyflopedagogiem, pracować z niewidomymi, pomagać im rozwijać się, poznawać świat, osiągać sukcesy i być szczęśliwym mimo niepełnosprawności. Pierwszy rok studiów Ania ukończyła pomyślnie z bardzo dobrymi wynikami, ale było to możliwe dzięki życzliwości kolegów, koleżanek i pracowników Uczelni, z którymi Ania się stykała i którym serdecznie dziękuje.

BRAZOWY MEDAL MISTRZOSTW EUROPY

Łukasz Grela z AZS AJD Częstochowa wywalczył brązowy medal na mistrzostwach Europy rozgrywanych w stolicy Gruzji Tbilisi. W kategorii 94 kg w konkursie rwania uzyskał wynik 178 kg. Lepszy od Polaka, który w dwuboju zajął czwarte miejsce, okazali się tylko Litwin Aurimas Didzbalis (182 kg) i Rosjanin Chetag Chugajew (180 kg).

Fot.: arch.

Jolanta Karyś

70-LECIE AZS CZĘSTOCHOWA

Akademicki Związek Sportowy w Częstochowie obchodzi w tym roku 70. rocznicę powstania. Przypomnijmy najważniejsze postaci i wydarzenia związane z historią Organizacji, która miała ogromny wpływ na sport nie tylko w Częstochowie, ale również w naszej Uczelni.

Z historii AZS

Z woli studentów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, działającej czasowo w Częstochowie, wybrano tymczasowy Zarząd AZS Częstochowa w dniu 8.03.1945 r. Zaufaniem obdarzono: Tadeusza Ujmę (prezes), Zbigniewa Modlińskiego (wiceprezes), Leszka Pałkę (sekretarz), Józefa Szmide (skarbnik), członków Mieczysława Gordona, Stefana Wiśniewskiego, Helenę Bayer, Romana Muszyńskiego, Jana Wilczyńskiego. AZS był pierwszą organizacją sportową (reaktywowaną i powołaną) Częstochowy po 1945 r. Początkowo uprawiano lekkoatletykę, piłkę siatkową i koszykową, pływanie, szachy i tenis stołowy. Akademicy zadebiutowali w mistrzostwach Częstochowy w piłce siatkowej (12-13.05.1945 r.). Dalszy rozkwit częstochowskiego AZS nastąpił wraz z dopływem nowych roczników z prywatnej Wyższej Szkoły Administracyjno-Handlowej (WSAH). W 1947 r. uzyskano osobowość prawną. Za sprawą Mieczysława Hrehorowa zatwierdzono statut klubu. W Akademickich Mistrzostwach Polski (1948) po raz pierwszy wystąpili siatkarze (zwani wówczas Paulinami, ze względu na białe kostiumy). W 1949 r. w strukturze AZS działały: Zarząd Środowiskowy, Klub Środowiskowy (wyczyn) i Koło Uczelniane WSAH (później przy Wyższej Szkole Ekonomicznej i przy Szkole Inżynierskiej). W Szkole Felczerskiej 15.10.1951 r. powołano AZS. Dawni częstochowscy „azetesiacy” założyli Klub Seniora (1959). Od 1960 r. AZS istniał przy Politechnice. W dniu 11.04.1970 r. akademickie środowisko otrzymało od Klubu Seniora AZS sztandar. W wyniku fuzji MKS Żak oraz AZS Politechnika Częstochowa i KU AZS Wyższej Szkoły Nauczycielskiej powstał Klub SZS-AZS Częstochowa (07.02.1974 r.), który został przekształcony w Zarząd Środowiskowy AZS, Częstochowa (09.09.1978 r.). Od 18.01 do 20.02.1982 r. istniał Zarząd Komisaryczny AZS Politechnika Częstochowa. W okresie 1995-2001 zawieszono działalność Organizacji Środowiskowej AZS Częstochowa. Ponowna rejestracja sądowa nastąpiła 05.05.2002 r. Organizację Środowiskową AZS Częstochowa w roku jubileuszowym współtworzą: KU AZS Politechnika, KU AZS WSD, KU AZS AP, KU AZS WSL, KU AZS WSZ, KU AZS WSH, KU AZS Nauczycielskiego Kolegium Językowego CJE, KU AZS Wyższej Szkoły Administracji i Zarządzania w Zawierciu, KU AZS AJD w Częstochowie, Klub Środowiskowy Strzelectwa Sportowego, Klub Środowiskowy Piłki Siatkowej i Klub Seniora. Wspólnym przedsięwzięciem OŚ AZS były: ligi międzyuczelniane w grach sportowych, Akademicki Dzień Sportu i Kultury oraz Akademickie Mistrzostwa Częstochowy w sportach indywidualnych.

Szczypiorniści (1948), fot.: arch.

Obecnie w Częstochowie aktywną działalność sportową prowadzą: profesjonalna SSA AZS Częstochowa (piłka siatkowa), AZS AJD Częstochowa (tenis stołowy, podnoszenie ciężarów), AZS Politechnika (piłka koszykowa). Funkcję prezesów AZS w okresie 70-lecia pełnili: Tadeusz Ujma (1945-1946), Tadeusz Bojanek (1946-1948), Mieczysław Hrehorów (1948-1949), Adolf Sienek (1949-1951), Jan Czyżewski (1951-1952), Władysław Turczyński (1952-1954), Jan Staniewicz (1954-1955), Roman Bonczek (1955-1956), Henryk Góral (1956-1956), Oskar Michejda (1958-1960), Wojciech Szyszka (1960-1962), Oskar Michejda (1962-1963), Krzysztof Beski (1963-1971), Jerzy Kowalski (1971-1974), Zdzisław Kaczmarek (1974-1977), Leopold Jezierski (1977-1978), Władysław Jonkisz (1978-1981), Zygmunt Kolasiński (1981-1983), Janusz Policiniński (1983-1986), Janusz Kołodziejcki (1986-1987), Waldemar Biela (1987-1991), Janusz Tobijański (1991-1995), Andrzej Gołaszewski (1995-2000), Wiesław Pięta (2000-2002), Grzegorz Lipowski (2002-2011), Janusz Szopa (2011-2015).

Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (17.03.1973)

KU AZS przy Wyższej Szkole Nauczycielskiej (WSN) w Częstochowie powołano z inicjatywy studentów I roku fizyki. Zebranie założycielskie odbyło się w Sali Senatu WSN. Przy wsparciu Stanisława Kupczyka oraz dr. Tadeusza Terejko, Marka Ogrodniczka (sekretarza OŚ AZS Częstochowa), Waldemara Zepa (ZG AZS) i Krystyny Pol wybrano Zarząd. Wówczas to gremium ukonstytuowało się w składzie: Kazimierz Więckowski (prezes), Jacek Michalski (wiceprezes), Ewa Woszczyzna, Tadeusz Śpiewak, Zygmunt Olesik i Aleksander Brdąkała. Na pierwszym posiedzeniu

powołano sekcje: pływania, piłki koszykowej, siatkowej i tenisa stołowego. Wizytówką tego klubu jest sekcja tenisa stołowego, dzisiaj znana w Polsce i w Europie. Zawodnicy tej sekcji zdobywali medale w mistrzostwach Polski we wszystkich kategoriach młodzieżowych. Występowali w mistrzostwach Europy, świata i w kwalifikacjach olimpijskich oraz w akademickich Mistrzostwach Świata. Paweł Pięta - w Olimpiadach Nieśłyszących (Rzym - 2001, Melbourne - 2005, Tajpej - 2009, Sofia - 2013) w tenisie stołowym. Od 2010 r. rozpoczęła działalność sekcja podnoszenia ciężarów. Osiągnięcia: medale mistrzostw Polski, młodzieżowych mistrzostw Europy, a ostatnio złoty medal Łukasza Grela w AMS.

Prezisi: Kazimierz Więckowski (1973-1974), Jacek Michalski (1974-1975), Jan Ślęzak (1976-1976), Wiesław Pięta (1976-1979), Zbigniew Tyrek (1979-1980), Zygmunt Sępor (1980-1981), Janusz Haszcz (1981-1982), Zdzisław Świątek (1982-1985), Tadeusz Budzik (1985-1987), Arkadiusz Dziublak (1987), Grzegorz Kamiński (1987-1989), Arkadiusz Dziublak (1989-1991), Marek Podgórski (1991-1993), Wiesław Pięta (1993-1995), Jacek Kasprzyk (1995-1999), Sławomir Gliński (1999-2005), Wiesław Pięta (2005-2016).

Kalendarium Sportowe

Częstochowski AZS był pierwszym stowarzyszeniem sportu akademickiego w Polsce, które powołano bądź reaktywowano w 1945 r. Przy AZS działalność sportową prowadziły sekcje: boks, futsal, hokej na trawie, judo, kulturystyka, narciarstwo, piłka nożna, piłka ręczna, koszykowa, siatkowa, pływanie, podnoszenie ciężarów, strzelectwo sportowe, żeglarstwo

- 1945 Członkowie AZS wystąpili w częstochowskim święcie sportu
- 1948 Lekkoatleci AZS WSAH debiutowali w Biegu Narodowym w Częstochowie, Siatkarze wystartowali w Akademickich Mistrzostwach Polski (Gliwice)
- 1950 Koszykarze zadebiutowali w Akademickich Mistrzostwach Śląska
- 1952 Pierwszy złoty medal w Akademickich Mistrzostwach Polski zdobyli Marceli Sypniewski i Jerzy Omański (tenis stołowy – gra podwójna)
- 1953 Akademickie Mistrzostwo Polski w biegu na 3000 m z przeszkodami wywalczył Wilhelm Szpara
- 1955 Hokeiści na trawie awansowali do II ligi państwowej
- 1956 Awans hokeistów na trawie do I ligi państwowej Wilhelm Szpara wystąpił w Akademickich Mistrzostwach Świata w narciarstwie (bieg)
- 1960 Koszykarze awansowali do II ligi państwowej
- 1971 Awans siatkarzy do II ligi państwowej
- 1973 Piłkarze nożni zostali mistrzami Polski Politechnik
- 1974 Mistrzostwo świata w piłce siatkowej (W. Czaja)
- 1975 Wicemistrzostwo Europy w piłce siatkowej (Władysław Kustra)

Hokeiści na trawie AZS (I liga-1956), fot.: arch.

- 1977 Wicemistrzostwo Europy w piłce siatkowej (W. Czaja, W. Kustra)
- 1978 Awans tenisistów stołowych do II ligi państwowej,
- 1979 Wicemistrzostwo Europy w piłce siatkowej (W. Czaja, W. Kustra), Awans siatkarzy do I ligi państwowej
- 1980 Wiesław Czaja wystąpił w igrzyskach olimpijskich w Moskwie (4. miejsce)
- 1981 Srebrny medal mistrzostw Europy w piłce siatkowej (Andrzej Martyniuk)
- 1987 Awans tenisistek stołowych do II ligi państwowej,
- 1989 Awans tenisistek stołowych do I ligi, debiut siatkarzy w Pucharze Europy
- 1990 Pierwsze Mistrzostwo Polski siatkarzy
- 1993 Siatkarze Andrzej Solski, Krzysztof Stelmach, Andrzej Stelmach, Adam Kurek, Andrzej Szewiński i Radosław Panas – wicemistrzami Uniwersjady (Buffalo)
- 1993 Drugie Mistrzostwo Polski siatkarzy, wicemistrzostwo Polski Anny Trąbskiej w strzelectwie sportowym
- 1994 Trzecie Mistrzostwo Polski siatkarzy
- 1995 Czwarte Mistrzostwo Polski siatkarzy, Superpuchar w piłce siatkowej, Awans tenisistów stołowych do I ligi, Brązowy medal A. Trąbskiej w Akademickim Pucharze Europy
- 1996 Piąte Mistrzostwo Polski siatkarzy, indywidualne wicemistrzostwo Polski Pauliny Narkiewicz w tenisie stołowym, Igrzyska Olimpijskie w Atlancie (Damian Dacewicz, Marcin Nowak, Andrzej Stelmach, Piotr Gruszka, Robert Prygiel, Krzysztof Śmigiel), Debiut tenisistek stołowych w Pucharze Europy
- 1997 Drużynowe wicemistrzostwo Polski tenisistek stołowych, Akademickie Mistrzostwo Europy A. Trąbskiej, Puchar Polski kobiet w tenisie stołowym, Szóste Mistrzostwo Polski siatkarzy, Mistrzostwo świata juniorów (Piotr Gruszka, Łukasz Kruk, Dawid Murek)
- 1998 Indywidualne Mistrzostwo Polski P. Narkiewicz w tenisie stołowym, Mistrzostwo Polski P. Narkiewicz i Jolanty Langosz-Pękały (gra podwójna), Mistrzostwo Polski J. Langosz-Pękały (gra mieszana),

- 1999 Puchar Polski siatkarzy,
Brazowy medal P. Narkiewicz w Akademickich Mistrzostwach Świata
- 2000 Mistrzostwo Polski siatkarzy,
Puchar Polski w strzelectwie sportowym
- 2001 Awans siatkarek AZS Politechnika do „Serii A”
- 2001 Puchar Polski tenisistek stołowych,
wicemistrzostwo Polski siatkarzy
- 2002 Puchar Europy Top Teams, siatkarzy – 3. miejsce,
wicemistrzostwo Polski siatkarzy
- 2003 Puchar Polski tenisistek stołowych,
wicemistrzostwo Polski siatkarzy,
Indywidualne Mistrzostwo Polski Alicji Ziai
w strzelectwie sportowym
- 2004 Indywidualne Mistrzostwo Polski P. Narkiewicz
w tenisie stołowym,
Drużynowe Wicemistrzostwo Polski tenisistek
stołowych,
Puchar Polski tenisistek stołowych,
- 2005 Awans do 1/8 pucharu Europy tenisistek stołowych
- 2005 Indywidualne Mistrzostwo Polski Xu Jie w tenisie
stołowym,
Mistrzostwo Polski Xu Jie w tenisie stołowym (gra
mieszana),
Drużynowe Wicemistrzostwo Polski tenisistek
stołowych,
- 2006 Puchar Polski tenisistek stołowych
- 2006 Puchar Polski tenisistek stołowych,
srebrny medal Marty Gołoty w Mistrzostwach
Europy Juniorek,
wicemistrzostwo Polski siatkarzy,
wicemistrzostwo świata siatkarzy (Piotr Gacek)
- 2007 Brazowy medal P. Pięty w mistrzostwach Europy
Niesłyszących w tenisie stołowym
- 2008 Akademickie Mistrzostwo Europy w tenisie
stołowym,
Puchar Polski siatkarzy,
srebrny medal Drużynowych Mistrzostw Europy
(A. Ziaja) w strzelectwie
- 2009 Akademickie Mistrzostwo Europy w tenisie
stołowym,
Liga mistrzów siatkarzy – ćwierćfinał,
Brazowy medal w Drużynowych Mistrzostwach
Europy w strzelectwie (A. Ziaja),
Mistrzostwo Europy siatkarzy (Piotr Nowakowski)
- 2010 Mistrzostwo Polski Agaty Pastor w grze podwójnej
w tenisie stołowym,
Mistrzostwo świata i medal brazowy Alicji Ziai
w strzelectwie sportowym (drużyna),
A. Ziaja – rekordzistką świata (drużyna)

Wicemistrzyni Polski w tenisie stołowym (2005),
fot.: arch.

- w strzelectwie sportowym,
Brazowe medale Sandry Spyry i Katarzyny
Ostapskiej w Młodzieżowych Mistrzostwach
Europy w podnoszeniu ciężarów
- 2011 Wicemistrzostwo Polski Sandry Spyry
w podnoszeniu ciężarów,
Drugie miejsce w pucharze świata (Łukasz
Wiśniewski)
- 2012 Awans do 1/8 pucharu Europy tenisistek stołowych,
Puchar CEV Challenge Cup siatkarzy,
Awans sztangistów do ligi państwowej,
brazowy medal A. Ziai w mistrzostwach Polski
w strzelectwie sportowym
- 2013 Puchar Polski tenisistek stołowych,
Mistrzostwo Polski A. Ziai w strzelectwie
sportowym,
Wicemistrzostwo Polski (A. Ziaja, Karolina
Dąbrowska, Wioletta Szczurek),
Wicemistrzostwo Europy A. Ziai w strzelectwie
sportowym (drużyna),
Brazowy medal mistrzostw Polski Łukasza Grela
w podnoszeniu ciężarów
- 2014 5. miejsce tenisistek stołowych AZS AJD w II
Europejskich Igrzyskach Studenckich,
Indywidualne mistrzostwo Polski A. Ziai
w strzelectwie sportowym,
Brazowe medale Łukasza Grela, Kamila
Szczepanika, Dominika Kwapisza w Indywidualnych
Mistrzostwach Polski Seniorów w podnoszeniu
ciężarów,
Ł. Grela wystąpił w mistrzostwach świata
w podnoszeniu ciężarów,
Ł. Grela zostaje Akademickim Mistrzem Świata
w podnoszeniu ciężarów (Tajlandia)

Wyboru dokonał: dr Wiesław Pięta

KONFERENCJA

Fot.: M. Jędryka

PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

LVI OLIMPIADA WIEDZY

Fot.: arch.

O POLSCE I ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

Nowości Wydawnictwa

